BUDAPESTI ÜGYÉSZSÉG
1920-FEB.28.
ÁTVETTE

Szombat, 1920. február 28. * II. évf. 51. szám.

NEMZETI UJSÁG

Szerkesztőség: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. sz. Telefon: József 65 és József 66.
Kiadóhivatal: IV., Gerlóczy-utca 11. sz. Telefon: 107—37.

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
Felelős szerkesztő: Túri Béla.

Előfizetési ár: Egész évre 220 kor., félévre 110 kor., negyedévre 56 kor., egy hónapra 20 kor. Egyes szám 80 fillér. — Hirdetések milliméteres díjszabás szerint.

Izenet az erdélyieknek

Neuilly, *Chateau de Madrid*, febr. 22.

A „Nemzeti Ujság" Párisba kiküldött tudósitójának jelentése.

Pár hét multva befejezett tények előtt fog állani Magyarország, szemébe kell tehát néznünk a legrosszabb lehetőségnek is. Engem, ősi székely család leszármazottját és Kolozsvár szülöttjét, Erdély sorsa aggaszt legsulyosabban. Rettegek attól, hogy az entente teljesen kiszolgáltatja Romániának és fölvetem a kérdést: miképp viselkedjenek székely és magyar véreink, ha a békekonferencia a bukaresti kormány kivánsága szerint mondja ki a consummatum-ot?

Gróf *Bethlen* István, kit a küldöttségben Erdély képviselőjének tekinthetünk, kevésbbé pesszimista, mint én. Nem akarja hinni, hogy az erdélyi kérdést illetően a szövetséges nagyhatalmak figyelembe ne vegyék érveinket és ellenjavaslatainkat.

— «*Még nem vagyunk annyira, hogy mindent elveszettnek tekintsünk* — mondja erős meggyőződéssel. — A megoldásnak többféle módja áll rendelkezésre. Mi elsősorban a népszavazást követeljük, hogy az döntsön, kihez tartozzék Erdély: Magyarországhoz-e vagy Romániához? Ha ez a kivánságunk nem talál meghallgatásra — magam is azt hiszem, hogy Vajdáéknak sikerül a plebiscitum elrendelését megakadályozni — akkor előáll a második kérdés: egyesittessék-e Erdély Romániával vagy külön autonómiához jusson? Ha ez a kérdés is Románia javára dőlne el, utolsó mentsvárunknak megmarad a nemzetiségi kisebbségek jogainak szabatos körülirása és biztositása.

Miként a konferenciához benyujtott jegyzékünkben kifejtettük, a magyarországi románoknak 1918 őszéig soha nem volt szándékuk elszakadni Magyarországtól, helyesebben mondva a monarchiától, csupán helyi autonómia keretében *önrendelkezési* jogot óhajtottak. Arról, hogy a Kárpátokon tuli fajrokonaikkal, vagy ha ugy tetszik: testvéreikkel *politikailag* egyesüljenek, a multakban soha szó nem volt — ellenkezőleg: erdélyi román politikusok nyilatkozataiból megállapitható, hogy az erdélyi románság magát ugy szellemileg, mint erkölcsileg fölöttébbállónak tekintette a román királyság alattvalóinál. Erdély román népe épp ugy *erdélyinek* érzi magát, mint az ottani magyar és szász; lelkében erdélyi öntudat és hazafiság szunnyad, melyet elfojtani nem lehet. Az 1918-iki gyulafehérvári határozat, mely kimondotta Erdélynek Romániához való csatlakozását, a román katonai intervenció hatása alatt, exaltált és stréber politikusok kezdeményezésére, de a nép akaratának megkérdezése nélkül hozatott. Azóta változás történt még a vezetők egy részének felfogásában is. Nem akarnak a román királyság szolgaságába jutni, *hanem autonómiát követelnek*. A Nagy-Szebenben fölállitott kormányzótanács iparkodik megőrizni függetlenségét a bukaresti kormánnyal szemben és féltékeny gonddal ellenszegül annak, hogy Bukarest beleavatkozzék az erdélyi ügyekbe. De a román nép torkig van már az uj kormányzat uralmával is, mely csak korrupciót teremtett s amelynek vezetői nap-nap után bizonyságát szolgáltatják tehetetlenségüknek és önkénykedéseiknek. A nép, mely rendet, nyugalmat és biztositott anyagi exisztenciát óhajt, elégületlen; jól csak azok érzik magukat, kiknek a politika jövedelmet és érvényesülést nyujtó mesterség.

Meg vagyok győződve, hogy *az erdélyi románság összes tisztességes elemei tágkörü autonómiát fognak követelni Erdély számára.* Hiszem, hogy ezt el is érik. Dr. *Maniut* komoly és tisztakezü embernek ismerem, kivel majd tárgyalni lehet afölött, hogy a román szuverenitás alatt álló autonóm Erdélyben külön autonómiája legyen a magyaroknak és a szászoknak. Az egyházi és tanügyi téren, akár egyesittetik Erdély Romániával, akár autonóm országrész lesz, gondoskodásnak kell történnie, hogy az egyházak és iskolák javai a legitim tulajdonosok rendekezésére álljanak. Aki területeket vesz birtokába, a terheket is magára kell vennie.

Egyelőre azon kell lennünk, hogy *az erdélyi magyarság helyzete elviselhető legyen az alatt az idő alatt is, mig a románok dominálnak fölötte.* Akik kénytelenek voltak menekülni Erdélyből, azokról a magyar állam köteles gondoskodni; akik ott maradtak és a passziv rezisztencia álláspontjára helyezkedtek, *maradjanak tovább is helyükön.* Nagy erő a passziv rezisztencia, miként az osztrák abszolutizmus, a Bach és Schmerling korszaka bizonyitja; de azért nem szabad pálcát törnünk amaz erdélyi magyarok fölött, kiket személyes és családi viszonyaik vagy meggyőződésük, hogy ezáltal a magyarság érdekeit jobban szolgálhatják, arra fognak inditani, hogy állást vállalnak az adminisztrációban. *Mindenkit a lelkiismerete és magyar érzése kell, hogy elhatározásában irányitson*».

Hosszu beszélgetésünk véget ért. Amint nézem Bethlen István energikus, de nyugodt arcát, remény kezd sarjadni lelkemben. Az erdélyi nagy fejedelem ivadéka nem lesz méltatlan dicső őséhez, kinek erős akarata és megfontolt elszántsága oly fényes emlékekkel gazdagitotta a magyar történelmet. Én hiszek az atavizmusban.

Barabás Albert.

Elfogadták az alkotmányosságról és a kormányzóról szóló javaslatot.

Huszár miniszterelnök a letünt korszak vezérpolitikusainak mulasztásairól.

Hétfőn választ kormányzót a nemzetgyülés.

— *A „Nemzeti Ujság" tudósitójától.* —

Budapest, febr. 27.

A nemzetgyülés mai ülése meglehetősen érdekes és mozgalmas volt s jelentős eseményének tekinthető az alkotmányosság helyreállitásáról és az államfői hatalom ideiglenes rendezéséről szóló javaslatnak általánosságban és részleteiben való elfogadása. A Házban ma szólalt meg először az ellenzék, még pedig az Ugron óvatos, takargató beszédében meglehetős szüntelenül és félénken, Andrássy komoly, mélyen átgondolt, de kissé doktriner szavaiban nivósan és tiszteletreméltó tárgyilagossággal.

Ugron Gábor beszédét a kényesebb pontoknál meglehetős türelmetlenül hallgatta a Háznak ugy jobb-, mint baloldala, amely hamar rátapintott a sebezhetőbb részekre. A beszéd egyikmásik részleténél valóságos vihar tört ki a képviselők padsorai közt ugy, hogy a szónoknak nem egyszer félbe kellett szakitani szavait.

Andrássy beszéde, amelyet a Ház nagy figyelemmel hallgatott, erős politikai vitára adott alkalmat, amely Andrássy és a miniszterelnök közt játszódott le. Andrássy beszédében a kormányt gyöngének minősitette.

Ezekre a vádakra a miniszterelnök rendkivül erélyesen, a Ház mindkét nagy pártjának zajos tapsai közt válaszolt, szókiomondó nyiltsággal mutatva rá *a letünt korszak vezetőpolitikusainak büneire, akiknek mulasztása, gyöngesége és tehetetlensége tárt kaput nyitott a forradalmaknak, amelyeknek viharai elől gyáván megszöktek. Huszár* természetesen nem Andrássy személyére adresszálta megállapitásait, de Andrássy kritikája adott alkalmat a birálatra s a multra való visszatekintésre.

Az ülésről a következő részletes tudósitásunk számol be:

Az ülés megnyitása.

A nemzetgyülés mai ülését délelőtt háromnegyed 11 órakor nyitotta meg *Rakovszky* István elnök.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után bemutatja az elnök *Borsodmegye* és *Szeged* város feliratát *Horthy fővezérnek ideiglenes államfővé leendő megválasztása*, valamint a *Gieesswein* Sándor képviselő által benyujtott kérvényét *a szibériai hadifoglyok helyzetének javitása érekében.* Jelenti, hogy *Drozdy* Győző és *Kerekes* Mihály mandátuma ellen panaszt adtak be.

Ezután áttértek a napirendre.

Schandl Károly előadó beterjesztette a gazdasági bizottság jelentését a nemzetgyülés költségvetéséről.

Folytatják az államfőről szóló javaslat vitáját.

Ezután áttértek az alkotmányosság helyreállitásáról szóló javaslat tárgyalására.

A vitában elsőnek *Ugron* Gábor szólal fel a demokrata párt részéről. Beszéde bevezetésében keresi az ország romlásának okait. Az álliberalizmust vádolja, amely nem törődött a nép érdekeivel, amelynek hibás volt a nemzetiségi és külpolitikája. Forradalmaink szétzüllesztették a hadsereget. Ezek a forradalmak csak paródiái voltak az igazi nagy forradalmaknak.

Felkiáltások: *A mieink zsidó-forradalmak voltak.*

Ugron Gábor: Nemzetietlenek voltak, tönkretették a hadsereget.

Zakány Gyula: Keresztény progromot csináltak.

Ugron Gábor: *Vissza a magyar alkotmányossághoz, ez az egyetlen megoldás.*

Közbeszólások: És a kereszténységhez. Ne tagadja meg a kereszténységet. *Szégyenli, hogy keresztény?*

Ugron megáll és konokul hallgat. Tényleg nem akarja a keresztény szót kiejteni. Nagy vihar kavarodik fel erre.

Bródy Ernő képviselő a nagy zajban heves en összeszólalkozott több képviselőtársával, a keresztény táborból pattogva röpködött a demokraták felé a vád, különösen Bródy Ernő felé adresszálva: *Hazaáruló magyarok voltak! Hazaárulók!*

Az **elnök** a vihart alig tudja lecsendesiteni, folyton csenget.

Ugron nem tudja beszédét folytatni és mihelyt ujra belekezd, kijelenti, hogy a jogfolytonosság alapján áll, de ismét kitör a vihar és minden oldalról gunyos nevetéssel fogadják kijelentéseit.

Végre az elnök nagynehezen csöndet csinál, mire Ugron folytatja beszédét. Kijelenti, hogy örömmel hallotta *Prohászka* beszédéből, hogy nálunk diadalmaskodtak a demokrata eszmék. Hansulyozza, hogy *a történelmi alkotmány az alap, amelyre helyezkednünk kell.*

Befejezésül a területi integritásról szól s annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy *ez a nemzetgyülés nem mondhat le Magyarország egyetlen talp-*

32

álattnyi földjéről sem. (Zajos helyeslés.) Az a parlament, amely a békét ratifikálhatja, csak az egész Magyarország képviselete lehet, tehát *minden elszakadó terület részére népszavazást vagy képviseletet kell engednie a békekonferenciának.*

Perlaki megvédi a magyar katona becsületét.

Perlaki György személyes kérdésben kér szót. Mint katona, bajtársai és elesett hősei nevében kérdi Ugrontól, hol verték szét a magyar hadsereget? (*Zaj. Tiltakozás.*) *Kéri e kifejezés visszautasitását.* (Helyeslés.)

Ugron Gábor félreértett szavai helyreigazitásául kijelenti, hogy ugyanugy beszélt a hadseregről, mint az előtte szóló (Helyeslés), szavait csupán félreértették. (Helyeslés.)

Andrássy az erős államfői hatalomért.

A következő szónok gróf **Andrássy** Gyula. *A javaslatot, ámbár a részletekre aggályai vannak, elfogadja*, mert szükség van arra, hogy a magyar társadalom egységes legyen s mert a javaslat alaptételei megfelelők. Nem lehet alkotmányt csinálni, amig nem tudjuk, mik az ország határai, kik vesznek majd részt ebben az alkotmányban. Be kell várnunk, mig most elszakitott testvéreink itt lesznek.

Szükség van rögtön és azonnal egy erős végrehajtó hatalomra. A javaslat az államfőnek nem ad annyi jogot, ami szükséges. A nemzet nevében cselekedni csak ennek a nemzetgyülésnek van joga. Nehezen helyezkedett erre az álláspontra, mert az egyetlen lehető ut. Rendes, törvényes, alkotmányos ut nem volt lehetséges, amint ezt az előadó, kit beszédéért én is üdvözlök (Felkiáltások: *Éljen Túri Béla!*) helyesen kifejtette. Segiteni kellett magunkon. A forradalmat meg kellett állitani és ezt csak a nemzet megnyilatkozása tehette.

A részletekre sulyos aggodalmai vannak. Célunk visszatérni a jogalapra, tehát nem tabula rasat csinálni a létező alkotmányban. Itt nagy dicsérettel emlékezik meg az előadó beszédéről, amely alaposan kifejtette, hogy *a cél visszatérni az eredeti jogalapra.* A történelmi alkotmányhoz ragaszkodnunk kell, mert a forradalomnak éppen az a legnagyobb vétke, hogy fölrugták az ősi magyar alkotmányt. Ezt kihasználta az ellenség. *A jog alapján mondhatta a román, hogy őt hüség a magyar nemzeti tanácshoz nem füzi. Ne rugjuk föl tehát az ősi alkotmányt már ezért sem.*

Nem ad kellő hatalmat a javaslat az államfőnek a hadsereg fölött. Igen sok ellenségünk van, a létező polgári rend alá van ásva, szükségünk van egy erős hadseregre, ezt pedig csak egy személy erős akarata tarthatja össze.

Főhibája a javaslatnak, hogy ennek a nemzetgyülésnek teljhatalmat ad. A közelmult bebizonyitotta, hogy *katasztrófánk főoka egy párt abszolut hatalma volt.* Ebből kellene tanulnunk *és nem volna szabad a nemzetgyülésnek korlátlan hatalmat adni.*

Semmi veszedelem nincs abban, ha az államfőnek teljes jogot adunk a házfeloszlatásra.

Egy hang: A diktatura veszedelme.

Andrássy: *Ilyen veszedelem nincs.* Az államfő csak a nemzethez fordulhat, ha ellentétbe kerül a nemzetgyüléssel. De nem is valószinü, hogy az államfő a maga hatalmával visszaél.

Ma Magyarországnak kormánya nincs. A kormány tagjai egymás ellen vannak a bizottságokban, egymás jelöltjét elzáratják, ilyen körülmények között *elnyomó kormányhatalomról beszélni nem lehet.*

Ő tudja, hogy *a képviselők nem a nemzettől, hanem a forradalmaktól és államcsinyektől tartanak.* A valóság az, hogy az államcsiny sokkal könnyebb, ha együtt van a nemzetgyülés.

Óriási hibát követ el a Ház, ha ezt az abszolut jogot vindikálja magának. Nem képzelhető olyan józaneszü államférfiu, aki ezt a Házat, amelyet a nemzet vérével teremtett meg, feloszlatja. De azért adjuk meg a jogot, hogy elkerülhessünk esetleges más drasztikus eszközt.

Az a kormány, amelynek nincs hatalma, játékszere egyes kisebb csoportok akaratának. Ez a lehetőség itt könnyen adva van, mikor a Házban két, csaknem teljesen egyenlő erős párt van, ugy hogy mindig egy-két képviselő dönti el a kérdéseket. *Könnyen meglehet, hogy egynehány tagja a Háznak fog Magyarországon zsarnokoskodni. Nem mondja, hogy ez be fog következni, de megvan erre a lehetőség.*

Ha az államfő megérdemli a nagy megtiszteltetést, akkor megérdemli a bizalmat is annál inkább, mert ha azzal visszaél, már meg is bukott.

Beszéde végén azt kérdezi, vajjon van-e a pártok között a szavazásra nézve egyezség.

A miniszterelnök válaszol Andrássynak.

Andrássy felszólitására általános érdeklődés mellett emelkedik szólásra **Huszár** Károly miniszterelnök, aki a következőket mondja:

A nemzet romlásának nem egy, hanem száz oka van. A züllés oka az volt, hogy az erkölcsi erők elhalványodtak s a *nemzetnek nem volt lelki ellenállása.* De mi el vagyunk határozva, hogy *az ellenkezőjét tesszük annak, ami a multban a bajt okozta.*

Igaza van Andrássynak, hogy *a kormány bizonyos tekintetben nem elég erős*, de viszont *azok a kormányok, amelyek a multban a királyi hatalom fényében sütkéreztek, amelyeknek tehát sokkal erősebbeknek kellett volna lenni, olyan gyengeséget tanusitottak a forradalommal szemben, amilyet a történelem nem ismer.* (Igaz. Ugy van! Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Közbeszólások: Itt hagyták a föld népét, elárulták a falut.

Huszár Károly miniszterelnök: Én végigéltem azt az időt, amikor itt az országgyülésen figyelmeztettük a kormányt a veszélyekre. Hat hónappal a bolsevizmus kitörése előtt, mikor még Kun Béla nem volt Magyarországon, felemeltük intő szavunkat, de ők mosolyogtak, nevettek és azt mondották, hogy a klerikálisok rémlátásai ezek. És a kommunisták jöttek megrakva pénzzel, röpiratokkal és fegyverekkel és feldulták rövidesen az országot. *Közvetlenül a forradalom előtt mindössze két század katonaságra lett volna szükségünk és a szerencsétlenség elkerülhető lett volna.*

De ezt a két századot az a kormány nem tudta rendelkezésünkre bocsátani. Ma könnyü azt mondani, hogy ez a kormány gyenge. A valóság azonban az, hogy *mi tényleg nem vagyunk kormány, mi ebben a pillanatban férfiak vagyunk, akik életünk kockáztatásával állunk itt és akarunk itt maradni, hogy megvédjük a nemzetet a végpusztulástól. Könnyü a munkában hibákat találni, de sokkal könnyebb volt itthagyni az országot és kimenekülni külföldre.*

Andrássy a padot verve hevesen tiltakozik.

Huszár Károly miniszterelnök: Nem Andrássyra vonatkoztatom, amiket mondtam. Tessék tudomásul venni, hogy mindazokat értettem, akiknek abban az időben módjukban lett volna erélyesebb rendszabályokhoz nyulni.

Azután kifejti, milyen emberfeletti nehézségekkel küzdött ez a kormány a diktatura bukása után és a megszállás alatt, majd igy folytatja:

Egyébként *összes intézkedéseinknek provizorikus jellege van* és mi a *kormányzói hatalmat is nagyon rövid jelentőségünek akarjuk tekinteni.* Az pedig valósággal a mesék birodalmába tartozik, hogy a nemzetgyülés a nemzet megkérdezése nélkül husz évig akarna együtt lenni.

A kormányzó hatásköréről ugyanaz a véleményem, mint Andrássynak. De miután ebben a pillanatban azt látja, hogy a nemzetgyülés tulnyomó többsége garanciát akar és *a nemzet érzülete bizonyos alkotmányos bizalmatlansággal nyilvánul meg, akkor azt hiszi, hogy a kormányzó semmiesetre sem fogja ezt személyes sértésnek tekinteni.*

A választásokra vonatkozóan megjegyzi, hogy visszaélések történhettek, de bizonyos, hogy *Magyarországon olyan választás még nem volt, mint a legutóbbi, amely tökéletes nyugalomban folyt le. Érdeme a választásnak az is, hogy a megvesztegetés korrupcióját és a pálinka butitó erejét megtörte.*

Nagyon fájlalja Ugron Gábor azon kijelentését, hogy *a nemzetiségek hütleneknek bizonyultak. A megszállott vidékeken százezer és százezer ember bizonyitja az ellenkezőjét. Ruthének, tótok, oláhok, szerbek, valamennyien most érzik igazán, hogy mi volt nekik a magyar haza.* Kivétel nélkül mindnyájan hü fiai a hazának.

Haller István: Van egy kivétel, a zsidók!

Huszár miniszterelnök azután befejezi beszédét és hangsulyozza, hogy ebben a Házban csak látszólag van két nagy párt és csak látszólagos helyzet az, hogy vita esetén a szavazásnál a kisebbség fog dönteni. A valóság az, hogy *mindnyájan egyetértünk a nemzeti és keresztény eszmében és a kisebbségnek csak ellenőrző szerep fog jutni.* Erre az ellenőrzésre pedig szükség van.

Nagy ováció, hangos éljenzés követi a miniszterelnök beszédét, amelyet közben is sürün megszakitottak a lelkes tapsok.

Azután **Andrássy** szólal fel személyes kérdésben. Visszautasitja azt, hogy őt valaki gyávasággal vádolja. A valóság az, hogy *ő a bőrét vitte vásárra, mikor mások sietve csatlakoztak a nemzeti tanácshoz.* Azt vallja ő is, hogy a korábbi kormányok nem voltak elég erélyesek, de viszont nem voltak elég erősek ahhoz sem, hogy demokratikus haladással akadályozzák meg a forradalom kitörését.

Huszár Károly miniszterelnök viszonválaszában ujra hangoztatta, hogy *nem Andrássy cimére küldte, amit mondott, hanem azoknak a cimére, akik nincsenek itt a teremben, akik nem akarják ezt a nemzetgyülést elismerni.* Kétségtelen, hogy gróf Andrássy Gyula még akkor is, amikor mindenki mindent elveszettnek tartott, minden tőle telhető erővel azon volt, hogy megmentse, ami még menthető.

Nagyatádi **Szabó** István közélelmezési miniszter azzal foglalkozik, hogy a választásokon igenis voltak visszaélések és erőszakosságok. Az *Andrássy* ittlétét nemcsak kivánatosnak, de szükségesnek tartja és iránta a legnagyobb tisztelettel viseltetik.

Általánosságban és részleteiben is elfogadják a javaslatot.

Az elnök ezután bezárta a vitát és *Túri* Béla előadó kijelentette, hogy mivel a javaslatot minden felszólaló elfogadta és alapelveit is helyeselte, az általános vita végén nem kiván élni a zárszó jogával. Erre a *Ház a javaslatot az előadó ismert módositásával általánosságban és részleteiben is elfogadta.*

Az elnök javaslatára kimondotta a Ház, hogy *legközelebbi ülését február 28-án, szombaton délelőtt tiz órakor tartja.* Ennek napirendjére a mai ülés jegyzőkönyvének hitelesitését, az inditvány- és interpellációs könyv felolvasását, a most elfogadott *törvényjavaslat harmadszori olvasását*, valamint a biráló bizottság tagjainak megválasztását tüzi ki. Kimondotta a Ház azt is, hogy nem kilenc biráló bizottságot fog választani a házszabályok szerint, hanem a változott viszonyoknál fogva csak négyet hét-hét taggal.

Az ülés valamivel két óra előtt ért véget.

A holnapi ülés tárgya a javaslat harmadik olvasása. A kormányzóválasztásra hétfőn kerül a sor s ugyanakkor teszi le a megválasztott kormányzó az esküt a nemzetgyülés előtt.

A Keresztény Párt készül a tiszántuli választásokra.

— A „Nemzeti Ujság" tudósitójától. —

Budapest, febr. 27.

A Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártja teljes erővel készül beleboosájtkozni a tisztántuli választási kampányba. Azok a hirek, amelyeket a párt a már felszabaditott területeken levő szervezeteitől kapott, *minden jogos reménységet igazolnak. A legtöbb kerület jelöltjére nézve már fix megállapodás van* s az összeköttetés a központ s a kerületi szervezetek között a felszabaditással párhuzamosan halad előre. A pártkörben ma este az egybegyült képviselők a legteljesebb bizalommal tárgyalták meg az eshetőségeket.

Nagy érdeklődést keltett *Patacsy* Dénes államtitkár és két társának, *Perlaky* és *Muszty* képviselőknek látogatása a pártkörben. A három baranyamegyei képviselő azért jött, hogy a kormánynak jelenlevő tagjait megkérje, interveniáljanak a Pécsett letartóztatott és most Ujvidéken fogságban lévő magyar tisztek mielőbbi kiszabaditása érdekében. *Pekár* államtitkár megigérte, hogy ugy a francia missziónál, mint belgrádi követünk utján, magánál a szerb kormánynál, haladéktalanul megteszi a szükséges lépéseket. Az ujságirók a fuzió kérdésében akarták megintervjuolni Patacsy államtitkárt.

— Csak annyit mondhatok, — felelte — hogy mi keresztény alapon állunk s minden kérdésben szoros együttmüködést óhajtunk a Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártjával. *Hogy mit hoz a jövő, arról ma korai volna beszélni!*

Érdekes megbeszélésekre adott alkalmat az a két interpelláció, amelyet a párt két tagja jegyzett be a nemzetgyülés interpellációs könyvébe. *Somogyi* István, a *Népszava* meggyilkolt szerkesztőjének adományozott diszsirhely aproposjából szóvá fogja tenni az ellenforradalom vértanuinak állitandó siremlék kérdését, *Bozsik* Pál viszont a gyöngyösi közélelmezési viszonyok megbotránkoztató képét fogja feltárni s leleplezi az e téren elkövetett visszaéléseket.

Jelölés a lövői kerületben.

Miután *Haller* István miniszter a lövői kerület mandátumáról lemondott, a választópolgárság vasárnap jelölő-gyülést tartott, amelyen a Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártjának programmjával egyhangulag *Fertsák* Jenő kormánybiztos mellett foglalt állást. Fertsák a keresztény eszmék régi harcosa, megválasztása kétségtelen.

A Márkus-ügy a nemzetgyülés előtt.

Márkus Jenőnek miniszteri tanácsosi cimmel történt kitüntetése, melynek kinos hatásáról a *Nemzeti Ujság* már beszámolt, foglalkoztatni fogja a nemzetgyülést is. A fővárosi XVI. választókerület ugyanis feliratot intézett a nemzetgyüléshez s ebben tiltakozik a kitüntetés ellen. A felirat többek között a következőket mondja:

A Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártjának XVI. kerületbeli polgársága méltatlankodással és nagy megütközéssel fogadta a hirt, hogy a minisztertanács dr. *Márkus* Jenő volt fővárosi tanácsnokot miniszteri tanácsosi cimmel és jelleggel tüntette ki. Nem térvén ki arra, hogy dr. Márkus Jenőben a hirhedett fővárosi rendszer egyik jellegzetes exponensét érte ez a kitüntetés, a választókerület polgársága a kitüntetéssel kapcsolatban két körülményt kiván megállapitani: 1. Dr. *Márkus* Jenő választókerületünkben az általánosan győzelemre jutott keresztény és nemzeti irány konok ellenségeinek, a «Nemzeti Demokrata Párt» cim alatt társult, fajilag is megjelölhető csoportnak volt képviselőjelöltje és zászlóvivője. És röviddel azután, hogy

ellenségeink eme markáns exponense a nemzetgyülési választáson minden kétségbeesett erőfeszítése dacára csufos vereséget szenvedett, a kormány, melynek többsége a dicsőségesen uralomra jutott keresztény nemzeti irány tántorithatatlan hiveiből áll, ily szokatlan és rendkivüli kitüntetésben részesiti őt. Meg kell állapitanunk, hogy e ténnyel megalázás ért nemcsak bennünket, de az uralkodó keresztény irányt is. 2. Ez a bensőleg igy teljesen helytelen kitüntetés *jogtalan is*, mert ősi alkotmányunk értelmében hivatali állások czimének és rangjának adományozása felségjog. Amig a nemzet akaratának kifejezője, szuverén nemzetgyülés nem volt, a tényleges kormány a szükségesség által kényszeritve, sok oly jogot gyakorolt, melyek az alkotmányos életben kormányt meg nem illetnek. Addig a határig, ameddig a ténykedéseket a szükségesség, a salus rei publicae indokolta, helyesek és nem kifogásolhatók azok, de a minimális követelmény mindenesetre az, hogy ily esetekben a legnagyobb óvatossággal és szükkeblüséggel kell a tényleges kormánynak e jogokat gyakorolni. Mindezek alapján, midőn a szóbanforgó kitüntetés felett érzett megütközésünknek kifejezést adunk, kérjük, hogy a fentebbiek szerint törvénytelenül adott kitüntetést semmisnek nyilvánitani méltóztassék.

Az egész nemzet Horthy mellett.

A magyar nemzeti királyság pártja beadványt intézett Horthy Miklós fővezérhez, amelyben többek között ezeket mondja:

«*A magyar nemzet, a zsidóság, a szélső szocialisták és néhány kalandor politikus kivételével, Horthy Miklós körül tömörül.* Ezért a párt egyhangulag és lelkesedéssel követeli Horthy Miklós fővezér ur őexcellenciájának kormányzóságát. A párt tudatában van annak, hogy Horthy karja utól fogja érni azt, ki erre okot szolgáltatott és hogy katonai eréllyel és erénnyel a becsület jegyében fogja intézni az ügyeket, gondoskodni fog arról, hogy *a felépitendő uj Magyarország igazán keresztény és magyar is legyen.* Ezért a kormányzói méltóságra egyedül Horthy Miklós lehet hivatott.»

Neuilly, *Chateau de Madrid*, febr. 23.

A „Nemzeti Ujság" Párisba kiküldött tudósitójának jelentése.

Sok szó esik közöttünk az Egyesült Államokról és Wilsonról. Tudjuk, hogy a szenátusban vannak jóakaróink és az amerikai magyarság sem nézi tétlenül, mi készül az ó-haza ellen Párisban, közvetlen értesülések azonban hiányoznak arról: remélhetünk-e valamelyes támogatást az Oceánon tulról? A londoni *Daily Mail* legutóbbi száma azt a newyorki értesülést közli, hogy Wilson szerint *a szövetségesek kötelesek megtanácskozni vele az összes függőben maradt kérdéseket, valamint a magyar és török problémákat is.* Az Egyesült Államok elnökének ujabb akcióbalépése semmisesetre sem lehet hátrányos Magyarországra, mert nem tekintve azt, hogy *Lodge* szenátor csoportjának felfogását Wilson kénytelen figyelembe venni, kizártnak kell tartanunk, hogy 14 pontjának leglényegesebbjét: a népek önrendelkezési jogát Magyarországra vonatkozóan ne óhajtaná érvényesiteni. Igaz, hogy Wilson ismerte el elsőnek a «cseh-szlovák» államot, tehát a tótok előzetes megkérdezése nélkül határozott hovatartozásuk felől, de *azóta alkalma volt meggyőződni Massaryk és Benes információinak egyoldalusságáról és kétségkivül kezéhez jutottak Bandholtz tábornok jelentései is.*

Ha semmi másra nem gondolunk, csak arra, hogy ezidőszerint ugy pénzügyileg, mint gazdaságilag az Egyesült Államok dominálják Európát és az egész világot: még akkor is szinte parancsoló kötelesség megkisérelni az amerikai közönség rokonszenvének és jóindulatának felénkirányitását.

Itt Párisban látjuk legvilágosabban, hogy Magyarország regenerálásának munkája csak a békeszerződés megkötése után kezdődhet.

Barabás Albert.

EGYIPTOMI ✧ 473
DOHÁNY PÁC a legrosszabb dohányt is finommá és illatossá teszi. 100 gramm dohányhoz elegendő próbaüveg, ára 15.— korona és postaköltség és ½ kg. dohányhoz elegendő adag ára 35.— korona és postaköltség. — Szállitj a TY drogeria IV., Eskü-ut 5. és Honvéd drogeria I., Attila-kör ut 2.

A Tiszántul felszabadulása.

A Nemzeti Hadsereg előnyomulása. — Visszatelepitik a menekülteket. — Megvédik a a Tiszántult a láncosoktól.

— *A „Nemzeti Ujság" tudósitójától.* —

Budapest, febr. 27.

A Nemzeti Hadsereg csapatai fokozatosan folytatják a románoktól kiüritett területen előnyomulásukat. A lakosság hangulata mindenütt nyugodt és örvendező. A Tiszántulról elmenekült lakosság is néhány napon belül visszatérhet eddigi lakóhelyére, esetleg többé-kevésbbé megrongált otthonába. Hatóságaink gondoskodnak arról, hogy *a közigazgatás átvételével egyidejüleg megállapitást nyerjenek a megszállás okozta károk*, rombolások és fosztogatások.

Bevonuló csapataink épen találták a szajoli pályaudvart, a vasuti szertár anyagkészletét és a pótlási anyagokat azonban «kiürités» közben magukkal vitték a románok.

A Tiszántulról elmenekült magyarok visszatelepitése március 3-án kezdődik és a kiüritéssel párhuzamosan, fokozatosan fog történni. A visszatelepités módozatairól különben dr. *Mattyasovszky* György főkapitány ma a következő hirdetményt adta ki:

Hirdetmény.

A magyar katonai szállitás vezetőségétől nyert hivatalos értesülés szerint a Tiszántulnak a románok által kiüritett területére rendes személyszállitó vonatok egyelőre *nem* fognak közlekedni.

A felszabadult tiszántuli területről a fővárosba és ettől nyugatra menekült azon egyének és családok visszaszállitása céljából, akik állandó lakóhelyükre kivánnak visszatérni, a Máv. igazgatósága különvonatokat fog inditani és pedig

a *Mezőturig* és *Szarvasig*, továbbá a Szolnoktól *Pusztatenyő, Kunszentmárton, Szentes* és *Hódmezővásárhelyig* terjedő vonalakra *március 3-ika* utáni napokban,

a *Karcag, Püspökladány, Debrecen, Nyiregyházáig* terjedő vonalakon pedig *március 9-ike* utáni napokban. A vonatok a józsefvárosi teherpályaudvarról fognak kiindulni és indulásuk napját és óráját a magyar államvasutak igazgatósága két nappal előzőleg hirlapok utján, továbbá a józsefvárosi pályaudvaron kifüggesztett hirdetmény utján fogja közölni. *A vonatokon csakis visszatelepülők és hozzátartozóik utazhatnak.*

Figyelmeztetem az egyéb célból utazni kivánókat, hogy a szóban levő területek katonai hatóságai *a visszautazást nyolc héten belül senkinek sem fogják megengedni, annál kevésbbé, mert rendes személyforgalom egyelőre nem lesz.*

A visszatelepülni kivánók kötelesek előzetesen a keleti pályaudvar indulási oldalával szemközt lévő ugynevezett német katonai barakkban működő rendőri kirendeltségnél jelentkezni s ott menekült voltukat lehetőleg igazolni. A rendőrség igazolványt állit ki, minden jelentkező részére, amelyet sorszámmal lát el.

A jelentkezés ideje a Mezőturig és Szarvasig, továbbá Pusztatenyő, Kunszentmárton, Szentes és Hódmezővárárhelyig terjedő vonalakra folyó évi március 1. és 2., a Karcag, Püspökladány, Debrecen, Nyiregyházáig terjedő vonalakra folyó évi március 2., 4., 5. és 6.

Budapest, 1920 február 27-én.

Mattyasovszky György s. k.
főkapitány.

A katonai hatóságok a megszállott területeknek lakosságát meg akarják kimélni a láncosok fürge hadától, amely egyrészt fölverné az ottani árakat, másrészt az esetleg megmaradt árukészleteket titkos raktárakba halmozná és láncolna vele az árak további felhajtása után. Hogy ez az intézkedés mennyire helyénvaló és indokolt volt, azt bizonyitja az, hogy *a most kiüritett Rakamazt 25-én a láncosok valóságos raja lepte el.* A katonai parancsnokságok a láncosokat természetesen összefogdostatták és áttoloncoltatták a Tisza nyugati partjára. Egyidejüleg szigoru ellenőrzést léptettek életbe a Tisza-átjárók és hidak felett.

Lloyd George bukás előtt.

Utódja Asquith vagy Birkenhead. — A békeszerződés reviziója. — Wilson nem enged az Adria-kérdésben. — A török-kérdés megfeneklett.

— *A „Nemzeti Ujság" tudósitójától.* —

Budapest, febr. 27.

A paisley-i választás eredménye óriási hullámokat vet Angliában. A közvélemény, mintha megszabadult volna a Lloyd George presztizsének lidércnyomásától, egyszerre ellenzékbe csapott át és majdnem valamennyi angol lap támadja a kormány erőszakos bosszupolitikáját. A *Daily Chronicle* és a *Times* élénk örömmel üdvözli Asquith-et és mindakettő lesajnáló hangon ir Lloyd George politikájának csődjéről. A Northcliffe-lapok megállapitják, hogy Lloyd George kivételével

a béke diktátorai mind megbuktak és romba dőlt velük a versaillesi békeszerződés is, amelynek reviziója elkerülhetetlen.

Már tulajdon pártja, sőt legintimebb hivei is cserbenhagyják Lloyd Georgeot. Maga lord *Curzon*, a külügyminiszter kijelentette a felsőházban, hogy abból, amit a versaillesi ötöstanácsalkotott, *az idők folyamán nagyon sok meg fog változni.* Ugyanekkor lord *Crewe*, a konzervativok vezérszónoka a felsőházban, már nyiltan is megtámadta Lloyd Georgeot és nemzeti szerencsétlenségnek mondta ezt *a békeszerződést, amelynek rendelkezéseit nem lehet végrehajtani.*

Angliában egyetlen komoly politikai párt sincs, amely ne sürgetné a békeszerződés revizióját. Politikusok és közgazdák, bankárok és gyárosok egyformán megegyeznek abban, hogy

a versaillesi béke gazdaságilag a csőd szélére sodorta egész Európát, amelynek minden pénze Amerika zsebébe vándorolt.

A középeurópai valuták romlása hasonlatos a lavinához, — irja a londoni *Economist* — és ebben a zuhanásban nincs megállás. Kezdődött a bulgár leván és a magyar-osztrák koronán, aztán átterjedt a márkára, a leire, a lirára, a francia frankra és most már az angol fontot fenyegeti. A vagyondézsma és a lebélyegzés nem segit ezen, ahogy a német-osztrák, cseh-szlovák és jugoszláv példa mutatja; Európa győzői és legyőzöttjei kivétel nélkül ott hevernek Amerika lábai előtt, amelynek pénzügyminisztere az angolszász-faj számitó ridegségével jelenti ki, hogy

Amerika semmiféle anyagi segitséggel nem támogathatja tovább az európai államok végzetes politikáját.

Ez a kijelentés adta meg a kegyelemdöfést Lloyd George politikájának, amelyről most látta csak az angol közvélemény, hogy Nagy-Brittannia világgazdasági uralmát fenyegeti. És most, szinte a pánik szenvedélyes lázával követelik az angolok, hogy revizió alá kell venni az összes békeszerződéseket és nem letörni, hanem termelőképessé kell tenni a legyőzött államok gazdasági életét, mert csakis igy kerülhető el Anglia gazdasági csődje is. Ezen az alapon remélhetjük, hogy

a magyar békeszerződés tárgyalása nem ér véget Párisban, hanem tovább folytatódik Londonban, ahol alaposan fontolóra veszik a delegáció ellenvetéseit.

Ez a revizió egyet jelent *Lloyd George bukásával*, akinek már az utódját is emlegetik lord Birkenhead igazságügyminiszter vagy Asquith személyében, akik ma leghevesebb ellenfelei a versaillesi fércmunkának. Sietteti Lloyd George bukását az is, hogy Wilson egyáltalában nem enged az Adria-kérdésben, és ezt az elhatározását már közölte is abban a jegyzékben, melyet Hughes Wallace, Amerika párisi nagykövete, a francia külügyminiszteriumnak átnyujtott.

Hasonlóképpen kudarc fenyegeti Lloyd George politikáját Törökországban is. Konstantinápolyt azért akarta meghagyni a szultán uralma alatt, hogy Anglia gyakorolhassa a főnhatóságot a Boszporus és a Dardanellák fölött. De Franciaország, amely saját befolyását féli ettől a Keleten, sehogysc akar beleegyezni ebbe és Clemenceau állitólag azért ment Egyiptomba, hogy ott az angol uralom ellen intrikáljon.

Tulságos optimizmussal azonban még se szabad biznunk a londoni tárgyalások eredményében, még ha meg is hivják oda gróf Apponyit. Mert ellenségeink hatalmasak és jórészt kezükben tartják az angol sajtót. A *Times* legutóbbi száma, például, sajnálatos példáját mutatja annak, mennyire érvényesül odakint ellenségeink rágalmazó politikája.

„Ugy értesülünk — irja a *Times* — hogy a nagykövetek párisi konferenciája legutóbb tudomására hozta a magyar kormánynak, hogy *a szövetségesek nem hajlandók a Habsburg-család valamelyik tagjának a magyar trónra jutását megtürni* ... Azzal a propagandával szemben, amelyet a magyar ügynökök a szövetségesek országaiban legutóbb meginditottak s azokkal az ármánykodásokkal szemben, amelyeket cseh-szlovák, román és délszláv területen folytatnak a prágai, bukaresti és belgrádi kormányok, most elhatározták, hogy minden Magyarországra vonatkozó kérdésben együttesen fognak eljárni. A három kormány meghatalmazottjai ennélfogva minden bármelyiküket érintő kérdést közös érdekünek fognak tekinteni és minden tárgyalásban együttesen fognak fellépni.

Ellenségeink tehát együtt vannak: szedjük össze magunkat mi is, hogy eredményesen szembeszállhassunk velük.

Lengyel készülődés — cseh bolsevizmus.

Bécs, febr. 24.

A „Nemzeti Ujság" tudósitójának telefonjelentése.

Az *Echo de Paris* varsói tudósitója megkérdezte *Skulskit*, a lengyel köztársaság miniszterelnökét, *elég erősnek tartja-e Lengyelországot arra, hogy ellentálljon az orosz bolsevizmus rohamának?* A lengyel miniszterelnök nagyon bizakodó hangon nyilatkozott Lengyelország jövőjéről. Hadseregükre vonatkozóan felpanaszolta ugyan a tisztek hiányát, de ma már nem félti a katonaságot a megtámadtatástól. Hónapokon át egyenruha és csaknem fegyverek nélkül harcoltak és mégis sikerült eredményeket elérniök. Ma fel vannak szerelve, jó az ellátásuk és különösen szilárd az erkölcsi felfogásuk. Ami a munkáskérdést illeti, munkásaink tisztában vannak a bolsevizmus csődjével — mondotta — és levonták ebből a konzekvenciákat.

Ezzel szemben kommunistákkal érintkező, megbizható forrásból értesülök arról, hogy az orosz bolsevizmus kettős fronton akarja körülzárni és agyonszoritani Lengyelországot, amelynek északi és déli határain tavasszal nagy események várhatók. Ezeknek mintegy előfutárja volt az a *titkos szovjetgyülés, amelyet az osztrák, a német, a tót és a magyar bolsevisták a mult héten Prágában tartottak.* A gyülésen a német spartakusok is képviseltették magukat. *A magyar kommunisták részéről Hevesi volt népbiztos, Spády Adél és Gárdos Mariska kommunisták* vettek részt a titkos tanácskozáson. Ezen határozták el, hogy *a tavaszi bolseviki offenziva főtámaszpontja a cseh-szlovák hadsereg lesz.* A prágai szovjettanács meg is szervezte már a cseh-szlovák katonatanácsot, amely sürgősen kezébe veszi a további szervezés munkáját. A cseh-szlovák hadsereg nem-bolseviki elemeit azzal akarják forradalmasitani, hogy a legénység csak 40 fillér napi zsoldot kap, mig a tisztek óriási fizetést huznak. *A katonatanács ennélfogva követelni fogja, hogy a cseh-szlovák hadseregben a legénység maga választhassa tisztjeit.* Az egész szervezet *élére Pogány József volt népbiztost akarják állitani* s ezért igyekeznek keresztülvinni, hogy Pogány a jövő héten Csehországba utazhassék. A cseh forradalmi hadsereg az orosz vörös hadsereggel egyidőben akarja megtámadni Lengyelországot.

Ennek a cseh bolsevizmusnak az előhirnöke már jelentkezik Bécsben. A vörös rubel helyett most a cseh szokolok gurulnak a császárvárosban. *Az itteni vörösök egész nyiltan szokolokkal fizetnek,* mert Moszkvából rengeteg cseh szokol érkezett Bécsbe, amely város — mint annak idején Budapest — *a Nyugat felé irányuló bolseviki propaganda központja lesz.*

Ugyancsak cseh szokolokon alapitották a magyar kommunisták uj folyóiratukat, melynek első száma «Internationale» cimmel most jelent meg Bécsben. A cimlapján ott a hivatalos fémjelzés: «Kiadja a *kommunisták német-ausztriai pártja*». Nagyon érdekes, hogy a lap a magyar kommunisták cikkeit álnéven közli. *Kun* Béla mint Kolozsvári Balázs, *Rónai* Zoltán mint Eugen Schuszter, *Lukács* György mint Jules Lagrange és *Pogány* József mint Ladislaus Razumovszky szerepel. Az Internationálé melegen elparentálja mint az internacionálé legnagyobb hőseit *Szamuelly* Tibort, *Korvin-Klein* Ottót, *Kohn-Kerekes* Árpádot és *Löbl* Mórt.

Az «entente kedvence», a cseh köztársaság, bennünket, magyarokat vádol azzal, hogy bolseviki agitációt üzünk a Felvidéken, holott az igazság az, hogy a *Bécsbe menekült és Karlsteinből szabadon bocsátott magyarországi zsidókommunisták mind cseh utlevéllel járnak-kelnek a Lajtán tul.* A cseh köztársaság zilált politikai viszonyaira különben élénk világosságot vet a cseh szociáldemokrata *Pravo Lidu*-nak egyik cikke, mely nyiltan tárgyalja a csehországi szocialisták és az orosz kommunisták szeretkezését. Eszerint a cseh szociáldemokrata párt vezetőségének határozata alapján a legközelebbi napokban dr. *Szmeral* Szovjetoroszországba utazik, hogy ott, mint a pártvezetőség tagja és a lap szerkesztője a hosszu háborus idő után ismét fölvegye a *régi* összeköttetést az orosz elvtársakkal. Szmeral körülbelül két hónapig szándékozik Oroszországban tartózkodni, ahová követni fogja a pártnak egy népesebb hivatalos küldöttsége. Egy másik szerkesztő, *Zeman*, már Oroszországban tartózkodik, ahol politikai és kulturális tanulmányokat folytat. A nagy cseh szociáldemokrata pártnak ezt a bejelentését az entente-államok fővárosaiban aligha fogadják majd tulságos lelkesedéssel.

Losonc, febr. 27.

A prágai kormány és a pozsonyi tót miniszterium között mindinkább fokozódnak az ellentétek. Prágában az *utca* és a legionisták a helyzet urai, akik mind több olyan intézkedést kényszeritenek ki a kormánytól, amelyek *feltartózhatatlanul ragadják a cseh állam gépezetét a bolsevizmus felé.* Prága ismét kacérkodik az oroszokkal. A szociáldemokrata szervezkedések hatósági támogatással történnek. Losoncon *Bazovszky* zsupán tüntetőleg vett részt ilyen szervezkedéseken, azonban szerinte nem mint zsupán, hanem csak mint egyszerü *elvtárs. A pozsonyi miniszterium tót-nacionalista.* Egyáltalában a tót vezető politikusok mindjobban távolodnak a Bazovszky-féle cseh vitézektől, *mert mind nagyobb mértékben nyilatkozik meg a vágy a Magyarországhoz való visszacsatolásra.* Érdekes, hogy a magyarbarát hangulat annál jobban érezhető, mentül jobban közeledik az ember észak felé. (*Magyar Kurir.*)

Gróf Sigray Antal Nyugat-Magyarországról.

— A „Nemzeti Ujság" tudósitójától. —

Budapest, febr. 27.

A nyugatmagyarországi problémának bizonyára nincs alaposabb ismerője, mint gróf *Sigray* Antal, ennek az országrésznek volt kormánybiztosa, aki az elsők közt hirdette Nyugatmagyarország politikai szervezkedésének szükségességét. Hozzá fordultunk tehát, mint legilletékesebb fórumhoz, hogy nyilatkozzék Nyugatmagyarország jövőjéről, népének hangulatáról és *Renner* kancellár követeléseiről. A volt kormánybiztos nagyon szivesen fogadta érdeklődésünket és a következőkben volt szives válaszolni kérdéseinkre:

1. Mi a véleménye Méltóságodnak dr. Renner kancellár állásfoglalásáról?

— Dr. Renner legutóbbi kiszólásai egyikében megfenyegette az entente-ot azzal, hogy: ha nem ad az osztrák köztársaságnak állandó és szubsztanciális segitséget, akkor az osztrák köztársaság kényszerül Németországhoz csatlakozni. Ugyanakkor dr. Renner *követeli a versaillesi békének minden további nélkül való pontos végrehajtását* és Nyugat-Magyarországnak az osztrák köztársasághoz való kapcsolását, amivel egyszersmind azt is kijelenti, hogy az esetre, hogyha az osztrák köztársaság az entente akarata ellenére Németországhoz csatlakoznék, akkor Németország keleti határai Sopronnál és a Rába vonalánál lennének. Érdekes, hogy dr. Renner, amikor *kijelenti, hogy az osztrák köztársaság önmagában megállni nem tud,* ragaszkodik ahhoz, hogy a versaillesi békeszerződést ugy vigyék keresztül, ahogy az osztrák köztársasággal megkötötték. Követeli pedig ezt ugyanakkor, amidőn minden gondolkodó államférfi meg van győződve arról, hogy *a már megkötött békeszerződések valószinüleg a legrövidebb időb belül revizió alá kerülnek.* Ugy látszik, hogy dr. Renner a békeszerződést önmagára nézve tulajdonképpen *csakis a nyugatmagyarországi kérdésben tartja kötelezőnek.*

2. Milyen a nyugatmagyarországi népesség hangulata és ezzel kapcsolatban mi Méltóságod véleménye a népszavazásról?

— Ami a nyugatmagyarországi népesség hangulatát illeti, ez a népesség mindig meg volt győződve arról, hogy *gazdasági boldogulását csakis az eddigi keretekben és a Magyarországhoz való tartozásban* találhatja fel, most azonban dr. Renner saját kijelentéseiből is megtudja azt, hogy *az osztrák köztársaság életképtelen* és hogy ennek a területnek, amely mindig Magyarországra szorult élelmezés tekintetben, *az osztrák köztársasághoz való csatlakozás esetén semmiféle gazdasági jövője nincs.* Nagyon érthető tehát, hogy dr. Renner ezek után nem kivánja azt, hogy a hovatartozandóságról itt népszavazással döntsenek.

— Nyugat-Magyarországról különben — végezte szavait gróf *Sigray* — *nem fogunk lemondani soha,* jól tenné tehát *Renner* kancellár, ha elhatározná magát, hogy *nem áll utjában azoknak a jobb belátásu osztrák politikusoknak, akik nem ragaszkodnak ennek a minden szempontból lehetetlen tervnek megvalósításához.*

Keresztény ember csak keresztény ujságot olvashat!

Figyelmeztessük ismerőseinket kötelességükre, ha nem kimondottan keresztény ujságot vesznek a kezükbe!

TÁVIRATOK

Az entente parancsára.

London, febr. 27.

(*Reuter.*) A legfőbb tanács tegnap megbeszélte a román miniszterelnökkel és a román ügyvivővel Magyarország kiüritését az oláh csapatoktól. (*M. T. I.*)

A bécsi magyar kommunisták.

Bécs, febr. 27.

Bécs józan és békés munkát áhitozó lakosságának nagy felháborodására az utóbbi időben ismét élénkebb kommunista agitációt folytatnak, főként a Magyarországból elmenekült kommunisták, akik sehogysem akarnak nyugton maradni. A legutóbbi napokban Bécs utcáin uj kommunista hetilap bukkant fel. A lapnak szerkesztője Rudas László, munkatársai pedig mindazok a kommunista vezérek, akiket Karlsteinből kibocsátottak. Kun Béla Kolozsvári Balázs néven ir cikkeket, Varga Jenő pedig Schuster Jenő néven szerepel. Bécs polgársága most tehát a saját bőrén állapithatja meg, minő eredményre vezetett az, hogy az osztrák kormány a «beteg» kommunista vezéreket Karlsteinből kibocsátotta. (*M. T. I.*)

Az uj ir home rule-javaslat.

London, febr. 27.

A *Times* jelenti, hogy az alsóházban tegnap benyujtották az Irországról szóló kormányjavaslatot.

Wilson a szövetségesek területéhsége ellen.

Berlin, febr. 27.

A *Lokalanzeiger* jelentése szerint az *Echo de Paris* washingtoni tudósitója érdekes részleteket tudott meg Wilsonnak az adriai kérdésben folytatott levelezéséről. Wilson a nemsokára nyilvánosságra kerülő okmányokban olyan kifejezésekkel birálja a szövetségesek imperializmusát és területéhségét, amelyek az egész világon feltünést fognak kelteni és amelyeknek az a céljuk, hogy a szövetségeseket ünnepélyesen figyelmeztesse az uj háborus lehetőségek veszélyére. A továbbiakban Wilson kifejti, hogy, ha javaslatait nem tudja keresztülvinni, akkor visszavonja a békeszerződést és a különbékéről kezd Németországgal tárgyalni.

Hollandia nem adja ki Vilmos császárt.

Berlin, febr. 27.

A *Berliner Tageblatt* jelenti Hágából: A hollandiai külügyminiszter egy ujságiró előtt kijelentette, hogy a szövetségeseknek a császár ügyében küldött második jegyzékére a jövő héten megy el a válasz. Ki fogja jelenteni a hollandiai kormány, hogy megmarad abbeli álláspontján, mely szerint semmiféle ok nincs, ami a császár kiszolgáltatását igazolhatná. A kormánynak az sem áll szándékában, hogy a volt német császárt valamelyik hollandiai gyarmatra szállitsa, mivel ez nagyon megnehezitené a felügyeletet. A tudósitónak arra a kérdésére, vajjon megengedi-e esetleg a hollandiai kormány a volt német császár visszatérését Németországba, azt felelte a miniszter, hogy ez az eshetőség egyelőre nem is jöhet tekintetbe.

Előfizetőinkhez!

A *Nemzeti Ujságra* március 1-vel uj előfizetést nyitunk. Azokat a vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése febr. 29-én lejár, kérjük a további előfizetés beküldésére és hogy az előfizetési dij beküldésekor az utalvány hátlapjára egy régi cimszalagot, amellyel lapunkat eddig kapták, sziveskedjenek ragasztani, mert ezáltal a kiadóhivatal munkája igen nagy megkönnyitést nyer.

Minden olyan esetben, amikor előfizetőink lapunkat rendetlenül kézbesitve vagy későn kapják, kérjük, hogy a kiadóhivatalt haladéktalanul értesiteni sziveskedjenek, mert a reklamációknak elintézése, illetve a hibák kijavitása is, tekintettel a jelenlegi közlekedési viszonyokra, pár napi időveszteséget jelent és ezáltal a lap kézbesitésében fennálló akadályokat csak hosszabb idő alatt tudjuk elháritani.

A „Nemzeti Ujság" előfizetési ára:

1 hóra	20.—	K.
Negyedévre . . .	56.—	„
Félévre	110.—	„

A „Nemzeti Ujság" vidéki előfizetési osztálya.

Budapest, február 27.

Báró Beck Magyarország és Ausztria viszonyáról. Szegedről jelentik, hogy *Beck*, volt osztrák miniszterelnök Szegeden való átutaztában egy ujságiró előtt a következő kijelentéseket tette:

— Azt hiszem, hogy Ausztria és Magyarország között *igen szoros gazdasági kapcsolatnak kell kifejlődnie*, mert a két állam egymásra van utalva, és én hiszem, hogy meg is fogják egymást találni. Politikai kapcsolatokat azonban egyáltalában nem tartok szükségesnek. A katasztrófát a nemzetiségi törekvések tulhajtására vezetem vissza, amelyeknek végül, mint a tulfütött kazánnak, exploziót kellett eredményeznie. *Ha az utolsó tiz év politikáját másként csinálják*, sohasem jutottunk volna ide.

A nyugatmagyarországi kérdésről igy nyilatkozott a volt miniszterelnök:

— A tárgyalás lehetősége nincs elzárva Ausztria és Magyarország között. *Renner kancellár csak formailag utasitotta vissza a magyar jegyzéket, azonban a lényeg alapja lehet a további megbeszéléseknek.*

—

A gyógyszerészek és a keresztény kurzus. A Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártjának gyógyszerészi csoportja e hó 26-án tartott ülésében sajnálattal konstatálta, hogy a gyógyszerészet ügyét a nemzeti megujhodás jegyében is éppen olyan mostohán kezelik, miként az korábban, a belügyminiszterium kötelékében történt. Felelős és felelőtlen oldalakról különböző reformok tervei merülnek fel, amelyek a közérdek leplébe burkoltan a közegészségügy eme — eddig megbizható — tényezőjét akarja a maga valóságából ki és felforgatni. E törekvések ellensulyozására a párt gyógyszerészi csoportja követelményként állitja fel, hogy minden fontosabb gyógyszerészi érdekü ügyben a csoport véleményét meghallgassák főként azért, hogy minden tervezett kormányténykedés, vagy reform-munkálat a szakszempontokon kivül a keresztény és nemzeti álláspontnak is összhangzásba kerüljön.

HIREK

Budapest, febr. 27.

— **(Szent-Péter, a keresztény kurzus meg egy zsidó.)** A legvörösebb proletárdiktatura virágkorában lehetett csak elképzelni azt az arcátlanságot, amit most a «müvészet» nevében elkövet a zsidó kufárkodás. Fölhuzzák a függönyt és kiáll a rivalda elé egy lőcslábu, vércseorru zsidó. Valami ősállatra emlékeztető hangon — a keletgaliciai faj jellemző torokhangján — danolni kezd. Érzelmes humorkát arról, hogy *Szent-Péter a menyország kapujában «eredményesen» udvarol egy kis leánynak.* A förtelmes kuplé első malacságára megbotránkozva vonulnak ki a «müintézetből» a keresztény hallgatók, — de a degenerált ázsiai faj ott marad és elterpeszkedve röhög a székekben és páholyokban. Történik pedig mindez most, *a keresztény erkölcsi alap és a nemzeti megujhodás érájában* — nem a dunapataji, hanem a «dunaparti» müintézetben. Amelynek nem is barátságosan, hanem egész komolyan izenjük, hogy jó lesz, ha *gyorsan* megváltoztatja a «müsorát», mert ugy lehet, hogy a *keresztény és nemzeti mivoltára ébredő magyar közönség* rövidesen majd az ő nótáját huzza el! A keresztény magyarságtól pedig elvárjuk, hogy ennek a zsidó «müintézetnek» a küszöbét soha többé át nem lépi.

— **(A francia misszió vezetőjének adománya a magyar csecsemőknek.)** *Graziani* tábornok, a budapesti francia misszió vezetője a miniszterelnök népgondozó akciójának ma 100 méter csecsemőkelengyére való vásznat adományozott. A miniszterelnök *Graziani* tábornok nagylelkü adományát meleghangu levélben köszönte meg.

Az inségakció javára a mai napon a miniszterelnökség házipénztárába a következő adományok érkeztek: *Csetényi* József, a *Pesti Hirlap* munkatársa 2000 K, *Klein* József gyüjtése *Klein* Ferenc és *Holczer* Rózsi esküvője alkalmával Sárbogárdon 880 K, dr. *Rohrer* Lászlóné gyüjtése 204 K, gróf *Sennyey* Mária Bély 200 K, *Oszwald* Sándorné és ifj. *Oszwald* Sándor 100 K, *Auer* Ignác 100 K, *Kánya* József 67 K, *Pejacsevics* M. Endre uradalmának apátipusztai mezőgazdasági ifjumunkásainak gyüjtése 40 K. Az eddig befolyt adományok összege 5,460.743 korona 68 fillér.

A miniszterelnök megkeresésére a kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy a miniszterelnökség nyomorenyhitő akciója javára Budapestre cimzett mindennemü portóküldeményt bárki portómentesen feladhasson, hogy a miniszterelnökség nyomorenyhitő akciója javára felirattal ellátott fuvarevelekkel feladandó mindennemü küldeményt az államvasutak dijmentesen szállitsanak.

BRILLIÁNST, ARANYAT és mindennemü ékszert a legmagasabb napi árban veszek Házhoz megyek. Telefon 168—69
POSTL ékszerész, IV., Semmelweis-utca 19. sz., I. emelet

— **(Oláh uralom Temesvárott.)** Temesvári menekültek közlik, hogy Temesvárott ez idő szerint a román hadsereg 19. diviziója állomásozik. Van gyalogság, tüzérség és csendőrség. Az egész katonai létszám körülbelül 5000 ember. Legutóbb sorozást rendeltek el az oláhok, amelyen a magyarokat különös kedvvel sorozták be. A megszállás óta elég szintelen magyar és németnyelvü ujságokon kivül több oláh lap is megjelenik a városban. Érdekes tünet, hogy a németek, akik eleinte oláhbarátok voltak, ma már teljesen kiábrándultak és most tüntetően magyarbarátoknak mutatkoznak.

— **(Garami és a «magyar fehér terror».)** A *Volk* cimü hollandiai szocialista lap közli *Garami* Ernőnek a brüsszeli nemzetközi szocialista irodához intézett levelét, melyben a «magyar fehér terrorról hiteles» adatokat sorol fel s Magyarországot a hamis vádak özönével illeti. Egyben felhivja a világ proletárjait, hogy a magyar áldozatok hátrahagyottjainak adakozzanak. Garaminak ez az eljárása, aki nemzetét kivülről támadja meg, és idegen országok elé viszi hamis vádjait, Magyarország jelenlegi sorsdöntő óráiban a hazaárulással egyenlő és megnyugvással bizzuk a magyar közvéleményre, hogy Garami Ernőnek ezt a lépését megfelelő megitélésben részesitse.

— **(Statárium!)** Szomoruan érdekes plakát jelent meg ma délelőtt Budapest utcáin. A legutóbb elszaporodott gyilkossági és rablási büntettek és kisérletek hatása alatt a forradalmak során eldurvult lelkü lakosság emlékezetébe idézi a főkapitány a büncselekményekkel együttjáró halálos *büntetést* és figyelmeztet mindenkit arra, hogy a bünözésnek még kisérletétől is tartózkodjon. A plakát szövege a következő:

Rögtönbiráskodás!

Figyelmeztetés a lakosságnak! *A rögtönbiráskodás november hó 14-ike óta az államrendőrség egész területére el van rendelve.* Azonnali itélkezés alapján *halálbüntetés vár arra, aki hütlenség vagy lázadás büntettét, gyilkosságot, szándékos emberölést, halált okozó közegészségelleni büntettet, rablást, gyujtogatást, vizáradás okozásának büntettét, végül vaspályákon, távirdákon (távbeszélőn), vagy hajókon közveszélyü cselekmények büntettét követi el.* Ez alapon a budapesti büntetőtörvényszék mint rögtönitélő biróság *Ivanov* István és *Nikoloj* Tódor bulgár kertészeket, továbbá *Németh* II. Vendelt *rablás miatt, Felber* István fürdőmasszőrt pedig *rablás és gyilkosság miatt*

halálra itélte és rajtuk a halálos itélet végre is hajtatott.

A pestvidéki törvényszék rögtönbirósági itéletei alapján *gyilkosság* miatt *Dalos* Jánosnén, *rablás* miatt pedig *Ábrahám* János pestszentlőrinci lakoson, valamint *Szemerei* Lajos budapesti lakoson hajtatott végre a halálos itélet. Az akasztás utján kivégzett büntettesek elrettentő példájára utalva, ujból figyelmeztetek mindenkit, hogy ezek szégyenteljes sorsára, *pár órai tárgyalás után bitófára jut az, aki a felsorolt büncselekmények elkövetését csak meg is kisérli.*

Budapest, 1920 február 26-án.

Mattyasovszky György s. k.
főkapitány.

— **(A keresztény magyar sajtóért.)** A MOVE sajtóterjesztő osztálya vasárnap délelőtt népgyülést tartott Székesfehérvárott a Szent-István-teremben. Az elnöki megnyitó után *Marossy* Arnold főgimnáziumi tanár rámutatott a destruktiv sajtó alkalmazkodó képességére és romboló munkájára. *Felber* Pál budapesti kiküldött a központi sajtóvállalat lapjainak terjesztési módját magyarázta népies nyelven. *Ketskés* Elek megállapitotta, hogy *a keresztény sajtó napról-napra nagyobb tért hódit.*

— **(Meghalt Dárius templomának felfedezője.)** Párisból jelentik: *Dieulafoy* archeologus 75 éves korában meghalt. Az elhunyt Sziriában és Perzsiában végzett tanulmányutakat és különösen a suzai ásatásokkal vonta magára a tudományos világ figyelmét, ahol sikerült *Darius* templomának romjait megtalálnia. (*M. T. I.*)

— **(Az Otthon Kör estélye)** február 28-án, szombaton este pontban 10 órakor kezdődik a Kör Esterházy-utca 4. szám alatti helyiségében. A közönség pontosan jelenjék meg, mert az egyes számok alatt a terembe belépni nem lehet.

— **(A Kálvinista Politikai Szövetség)** vasárnap délelőtt 11 órakor (Városligeti fasor 5—7. szám alatt) a ref. Parochiális Kör nagytermében propagandagyülést tart, amelyen a szövetség vezetői fognak előadást tartani.

— **(Az angol nyelv tankönyve fonetikus rendszerben)** III. bővitett kiadásban jelent meg a Fonetikus Nyelviskola kiadásában. Rövid félév alatt három kiadást ért meg e hasznos munka, melynek rendszere arra törekszik, hogy a tanuló 3 hónap alatt elsajátithatja a hétköznapi életben szükséges szavakat és szólásmódokat. Ára 16 K. Kapható lapunk kiadóhivatalában.

— **(Lemondott a torontáli szerb főispán.)** *Ujvidékről* irják: Dr. *Bogdanov* torontál-temesi szerb főispán, akit nagyszabásu élelmiszer-panamákkal vádolnak, benyujtotta a lemondását.

— **(A spanyoljárvány.)** A tiszti főorvosi hivatal jelentése szerint a mai napon 95 uj megbetegedés és 21 halálozás volt. A járványbizottság ma déli 12 órakor dr. *Folkusházy* Lajos alpolgármester elnöklete alatt ülést tartott, amelyen dr. *Szabó* Sándor tiszti főorvos tett számszerü előterjesztést a járvány állásáról. Megállapitotta, hogy ugyan a régi erejéből a járvány sokat veszitett, azonban a lecsökkenés óta most már egy nehány napja stagnál. Ezek után a bizottság revideálta az eddigi korlátozó intézkedéseit és uj rendelkezéseket hozott.

— **(Berlin akciója az inséges magyar gyermekekért.)** Berlinből táviratozzák: Németországban nagy akció indult meg az inséget szenvedő magyar gyermekek segitésére. Ezt a mozgalmat főleg azok a német nagyiparosok és pénzemberek támogatják, akik azelőtt Magyarországgal gazdasági összeköttetésben állottak. Német városokban előadásokat és gyüjtéseket rendeznek, amelyeknek eredményét *Huszár* Károly miniszterelnöknek rendelkezésére fogják bocsátani.

— **(Betörés.)** A Kiss-bankházba, Kossuth Lajos-utca 1., e héten betörtek és többek között 3 cimkönyvet is elvittek. E könyveket bizonyára azért lopták el, hogy a cimanyagot felhasználhassák és az uj sorsjátékra körlevelet és sorsjegyet küldhessenek szét. Nagyon kéri ezért Kiss Károly és Társa bankház régi üzletfeleit — kik mostanában körlevelet kapnak — hogy azt lehetőleg az eredeti boritékkal együtt adják át neki, hogy igy a tettes könnyebben kinyomozható legyen. A nyomravezetők jutalomban részesülnek.

— **(Bangha páter)** immár az egész keresztény magyar társadalom legközelebbi ismerőse. Minden ujságolvasó tudja, milyen hatalmas lendületet adott ő a keresztény magyar sajtónak, szószékén pedig a keresztény megujhodás vezérkarbelijét ismerjük benne. Érthető az érdeklődés személye iránt, sokan fogják feszült figyelemmel nézni a ritkaság számba menő arcképét, melyet a *Képes Krónika* most megjelent száma hoz. Érdeklődést fog kelteni a Horthy vezérről való kép is, mely őt kecskeméti fogadtatásán ábrázolja. A cimlapon József főherceget látjuk pompás Vilmos-huszárjaival. Burján Károlynak, a hit és haza derék harcos irójának temetését és arcképét mutatja egy-egy kép. Érdekes fejek még: Curzon lordé és Balfouré, Lansingé és Denikiné. Emlékezetbe vésődjék az a kép, mely egy román lapból van átvéve, ahol székelyeket botoznak oláh katonák. És ujra fájdalmas szépségek képsorozata, láncravert városainkról, Temesvárról, Brassóról, Balassagyarmatról, Vizaknáról. A szövegrészben most nyer meginditó befejezést a viharos szenzációju szovjet-regény: Az orkán. Folytatódik az uj regény, Crawford Marionitól: A harmadik Róma. Elbeszélések vannak e számban: *Illy* Jánostól, *Kliszák* Margittól, Sz. *Rusz* Rózsikától és Maurice *Montégut*tól. A legérdekesebb magyar képeslap ára számonkint 3 korona, kapható mindenütt.

— (Yes porcellán puder) legjobb a világon.

— **(A ker. szoc. magántisztviselők kulturosztálya)** szombaton délután 6 órakor (VIII. ker., Scytovszky-tér 2., I.) körhelyiségében nagy hangversenyt tart. Az estélyen kiváló erők müködnek közre. Ruhatári dij 10 korona. Belépőjegy nincsen. Vendégeket szivesen lát a vezetőség.

— **(Az 1918—19. évben végzett)** összes budapesti középiskolák (gimn. reál) keresztény tanulói saját érdekükben a budapesti ref. főgimnázium (IX., Lónyay-u. 4c. II. em.) disztermében e hó 28-án (szombaton) d. e. 10 órakor jelenjenek meg.

— **(A szegediek a csanádmegyei püspöki székhely áthelyezését kérik.)** *Szegedről* irják lapunknak: Szeged város katholikus közönsége és hatósága elszakitva az egyház főpásztorától, ma meleghangu levélben kérte fel dr. *Glattfelder* Gyula csanádmegyei püspököt, hogy székhelyét legalább ideiglenesen, helyezze át Szegedre.

— **(Halálozás.)** A gyász és részvét impozáns megnyilatkozása mellett temették el ma a Kuria előcsarnokából *Günther* Antalt, a Kuria elnökét. A magas katafalkon álló érckoporsót a koszoruk nagy tömege boritotta. A család és a nagy rokonság sok koszoruján kivül babérkoszorut küldött a nemzetgyülés, a főrendiház, a magyar kormány, a magyar Kuria, a közigazgatási biróság, a budapesti itélőtábla, a budapesti ügyvédi kamara és még számos testület. A gyászszertartáson megjelent *Huszár* Károly miniszterelnök, *Bárczy* István igazságügyminiszter, *Töry* Gusztáv, *Baloghy* György volt igazságügyminiszterek, *Rakovszky* István, a nemzetgyülés elnöke, továbbá a Magyar Kuria birói kara dr. *Ráth* Zsigmond másodelnök vezetésével és ugyancsak testületileg vettek részt a végtisztességen a budapeti itélőtábla birói kara dr. *Juhász* Andor, a budapesti büntetőtörvényszék birói kara dr. *Langer* Jenő, a legfőbb államügyészség dr. *Pongrácz* Jenő, a főügyészség dr. *Halász* Lajos és a budapesti államügyészség dr. *Váry* Albert főállamügyész vezetésével. A gyászszertartást *Prohászka* Ottokár fehérvári püspök végezte nagy papi segédlettel. Utána dr. *Ráth* Zsigmond, a Kuria másodelnöke mondott megható gyászbeszédet, melyben méltatta az elhunyt kiváló érde-

meit. Utána dr. *Pap* József, a budapesti Ügyvédi Kamara elnöke mondott bucsubeszédet. A gyászszertartás befejezése után a koporsót a gyászhintóra tették és a gyászolók nagy sokasága kisérte ki a Kerepesi-uti temetőbe, ahol *Prohászka* Ottokár püspök mondott magas szárnyalásu bucsuztató imát és a Kuria nevében *Papp* István kuriai biró beszélt. Azután a koporsót a főváros által adományozott diszsirhelyen elhantolták.

Falk Richárd, a budapesti ujságiró társadalom rokonszenves és tehetséges tagja ma délután hosszas szenvedés után 40 éves korában elhunyt. *Falk* Debrecenben született s a gyógyszerészi pályára készült, de az ujságirói kvalitások már ekkor megnyilvánultak benne s rövidesen végleg erre a pályára téritették. Husz évi hirlapirói müködése alatt dolgozott a *Magyar Hirlap*-nál, az *Egyetértés*-nél, a *Budapest*-nél s Fábián Gábor irói néven a *Budapesti Hirlap*-nak volt a tárcairója. Sokoldalusága közismert volt s irásaiban sok kedély és ötlet csillogott. A háboru kitörésekor mint gyógyszerészfőhadnagy vonult be és a katonai szolgálat alatt szerezte szivbaját, amely később ideggyulladással sulyosbodott. Az ősz folyamán be kellett szállitani a Jendrassik-klinikára, ahol ma délután elhunyt. Temetéséről holnap történik intézkedés.

Slatinai *Ledniczer* Sándorné halála után tömeges részvétnyilatkozatok érkeztek a gyászoló családhoz, amely ezen az uton köszöni meg a jóbarátok résztvevő szavait.

Tentz Mária fővárosi tanitónő f. hó 21-én váratlanul elhunyt. Temetése szombaotn, f. hó 28-án délután fél 4 órakor lesz a farkasréti temető halottasházából.

—

x **Figyelmeztetés!** Behozhatatlan kára lesz, ha brilliáns, arany, ezüst, platina és ékszertárgyai eladása előtt nem fordul Fischer Testvérekhez, Baross-utca 75. Legmagasabb napi árakat fizetünk

FŐVÁROS

— **90 korona egy kiló marhahus.** Amit megjósoltunk: szomoruan bekövetkezett. Mára, mikor a mészárosok első izben mérték ki a szabaddá tett marhaforgalom alapján vásárolt hust, 88—100 koronáig terjedt a marhahus kilogrammja. Ezzel azután a marhahus meg is szünt élelmiszer lenni, felérkezett abba a régióba, ahonnan a csokoládé, a libazsir, a rizskása és az egyéb a nagyközönség számára elérhetetlen élelmiszerek nézik le a málépuliszkán és gerslin élő szegény pestieket. A hatóság most természetesen mindent elkövet, hogy az élőmarha árát olcsóbbá tegye és ezért a földmivelésügyi miniszterium kérelmére ma elrendelte, hogy ezentul csak hétfőn és csütörtökön legyen marhavásár, hogy ilyképpen a mészárosok olcsóbban (?) tudjanak vásárolni.

— **A pipogya tejhivatal.** Régóta megszoktuk, hogy az ugynevezett hatósági ellátás vajmi keveset ér, ám az a komédia, mely a tej körül lejátszódik, a mi edzett idegeinkkel szemben is a legélesebb kritikát hivja ki maga ellen. *A hatósági tejellátás a lehető legrosszabb*, alig érkezik valami tej a fővárosba, ugy hogy a betegek és csecsemők tejutalványait csak a legnagyobb nehézségek árán lehet beváltani, a kórházak tejellátása pedig szintén sok kivánni valót hagy maga után. Ugyanakkor minden grájzlerájban, pálinkásbutikban, sajtkereskedésben és a jó Isten tudja, hol, literszámra lehet tejet kapni, igaz, hogy 14 és 16 koronás uzsoraárak mellett és nem 4 korona 20 fillérért literenkint, amint azt a hatósági ármaúimálás előirta. *Miért van maximálva a tej ára, hogy ha iparengedéllyel nem biró kereskedésekben a maximális árnak háromszorosáért és négyszereséért kapható csak tej?* És miért kell a közönségnek uzsoraáron vásárolnia a tejet, amelynek maximális áráért az uzsoraár harmadát és negyedét állapitotta meg a hatóság? Olyan kérdések ezek, melyekre elkeseredetten vár feleletet a központi tejhivataltól a főváros lakosságának az a része, mely szerény fizetéséből 16 koronát nem tud adni egy liter tejért. *Mire való a tejhivatal, ha nem arra, hogy a tejellátást és a tej árát szabályozza* és ha ezt nem tudja megtenni, *akkor miért nem oszlatják fel? És a közélelmezési miniszter ur mi okból nem csinál rendet a tejhivatal berkeiben, miért nem gondoskodik ő arról, hogy Budapest betegeinek és kis gyerekeinek elegendő mennyiségü tej jusson? Olyan szine van a dolognak, mintha a közélelmezési miniszter nem akarná, vagy nem tudná elrendelni a tej szigoru rekvirálását.* Mindenesetre több világosságot és főképpen több tejet kérünk, mert az igazán lehetetlen, hogy hivatalos megállapitás szerint 40.000 liter legyen a napi tejbehozatal, ám ugyanakkor csempészutakon és uzsoraáron napi 25.000 liter tej kerüljön fel a fővárosba.

Vasárnap d. u. fél három órakor

Fedák és Rózsahegyi

fellépésével

Szép Salamon Sári

az

Apollo Kabarében.

VALLÁSI ÉLET

— (**Ki volt Krisztus?**) Pénteken délután 5 órakor tartotta meg P. *Bangha* Béla Jézus-társasági hitszónok a Szent-István-Bazilikában óriási közönség jelenlétében második nagyhatásu szentbeszédét, melyben kifejtette, hogy a keresztény világnak Krisztus mindene: Megváltója, királya, törvényhozója, Istene. De a hit mellett, mely Krisztus személyét elénk állitja, állandóan iott kisért a modern szkepszis kritikája s a keresztényellenes sajtó, amelynek szemüvegén át szoktunk mindent meglátni, elhitette velünk, hogy a kereszténységet csak naiv hitnek, nem történeti igazságon alapuló meggyőződésnek kell tekintenünk; hogy olyan dolgokat, mint a kereszténység ősforrását, az evangéliumot, nem kell komolyan vennünk; hogy Krisztusra s az őskereszténységre nézve nincsenek biztos adataink. Ennek a felfogásnak pedig éppen az ellenkezője igaz. Nincs a történelemnek egyénisége, amelyről annyi és oly meggyőző történeti adatunk volna, mint Krisztusról. Az evangéliumok ujabb kritikai kutatása nem hogy meggyöngitette volna, hanem ellenkezően megerősitette a tradicionális keresztény álláspontot.

MŰVÉSZET

* **Hangverseny.** Halvány rózsaszin selyemruhában állott ki ma este *Szántó* Boriska a Zeneakadémia sokat jelentő pódiumára és egy bágyadt, érdektelen müsort hegedült végig annak a néhány főből álló, szépen kiöltözött közönségnek, amely illőnek tartotta, hogy komolyan vegye a kisasszony meghivását és eljött erre a szomoru koncertre. Igazán nehezünkre esik, de kegyetlen hivatásunk kötelez arra, hogy megmondjuk őszintén, Szántó kisasszony elérkezett képességeinek legvégső határához, amelyen tul nem lehet már fejlődésre, babérra semmi, de semmi reménye. Pedig ez a jelen sem vigasztaló, bizonytalan ujjtechnikájával, nehézkes vonókezelésével, nem is leányos, talán inkább gyerekes tónusával kér ostromolni Bach, Händel, Csajkovszky, Vieuxtemps és mások emlékét a — nyilvánosság előtt, mert esetleg akadhat egy-két hozzáértő is a nézőtéren, aki soha nem fogja ezt megbocsájtani, épp ugy nem, mint Ön, kisasszony, ezeket a sorokat. (*drse.*)

* **A Magyar Képzőművészek estélye Sopronban.** *Sopronból* irják: Vasárnap este volt a kaszinó nagytermében a *Magyar Képzőművészek Nemzeti Szövetségének* müvészestélye nagy és előkelő közönség jelenlétében. *Homonnay* szobrászmüvész a magyar nemzeti kulturáról értekezett. Ezután müsoron kivül, a közönség viharosan megnyilvánult kivánságára *Szabó* Dezső mondott hatalmas, rögtönzött szónoklatot, melynek konkluziója volt: intranzingens kereszténynek, intranzingens magyarnak kell lenni! *Márkus* Lily zongoramüvésznő elragadta gyönyörü játékával a müértő soproni közönséget. *Ónody* Ákos, a Nemzeti Szinház müvésze, a mai korhoz annyira illő *Petőfi*- és *Tompa*-költeményekkel és Végváry néhány megrázó versével ért el nagy hatást.

IRODALOM

* **A Szent-István Akadémia uj tagjai.** A Szent-István Akadémia pénteken délután tartotta tagválasztó együttes ülését. Megválasztották: Az első osztályba rendes taggá *Schefler* János főgimnáziumi tanárt (egyháztörténész). A második osztályba rendes taggá *Holub* József nemzeti muzeumi igazgató-őrt, a hazai történelem müvelőjét, dr. *Haeller* Farkas müegyetemi tanárt (közgazdász), *Tuka* Béla egyetemi tanárt, a politikai tudományok müvelőjét és *Erdély* Aladár egyetemi m. tanárt, jogtörténészt. A harmadik osztályba tiszteletbeli tagnak *Riedl* Frigyes egyetemi tanárt, a Tud. Akadémia és a Kisfaludy-Társaság tagját, rendes tagnak, *Szegedy* Rezső egyetemi tanárt, a nyelvtudomány és irodalom müvelőjét, *Szőnyi* Ferenc egyetemi m. tanárt, a Magyar Tudományos Akadémia tagját, (irodalomtörténész), *Zlinszky* Aladár főgimnáziumi tanárt (irodalomtörténész). A negyedik osztályba rendes tagnak *Anderkó* Aurél egyetemi magántanárt, az Országos Meteorológiai Intézet adjunktusát (meteorologus). — Az Akadémia ezután elhatározta, hogy a berlini Magyar Tudományos Intézet megkeresésére több tagját kiküldi az intézet kiadványai céljaira szolgáló ismertetések elkészitésére.

* **A Magyar Filozófiai Társaság** február 28-án (szombaton) d. u. 5 órakor a N. Muzeum igazgatósági termében közgyülést tart. Tárgy: 1. Tisztikar választása. 2. *Pauler* Ákos előadása: Filozófia és nemzeti közmüvelődés.

* **Miénk a jövő!** cimmel uj, keresztény magyar irányzatu havi folyóirat indult a szokott hetilap-formában. Felelős szerkesztője: *Petainek* József, szerkesztősége és kiadóhivatali helyisége II., Medve-utca 40. Előfizetési ára egész évre 36 korona.

SZINHÁZ ÉS ZENE

* **Kardos Andor: Éva és a férfiak.** (A Magyar Szinház bemutatója.) A női hüség problémája elég régi ahhoz, hogy nehezen lehessen róla ujat mondani, de elég bonyolult életprobléma ahhoz, hogy mégis lehessen róla ujat mondani. Ez az Éva nem éppen a megszokott Éva-tipusok valamelyike, de a nevével és cimével nyilván azt akarja magáról jelezni, hogy szintén az örök női természetnek egy alaptipusát vagy legalább is egy alapvonását személyesiti meg. A cimben emlitett férfiak, kikhez Éva viszonyul, nyilván szintén ilyen alaptipusok akarnak lenni. A környezet modern, de nem valamely korhoz kötött, szintén általánositást enged meg; nyilván csak azért modern, hogy a mai nézőközönséghez a mai tulajdon nyelven szólhasson. Évának két férfi közt kell választani: az egyik a nagylelkü, de roncsolt testü, a férj, a másik az udvarló, aki szép és jó fiu, de mindinkább gyöngébb lelkünek bizonyul a férjnél. A nő, mint már a darab közepétől fogva előre látjuk, a nagy és erős lelküt választja. A társaság többi tagja a két férfi szerelmi harcának s az Éva évaságának többé-kevésbbé szervesen hozzátartózó eszköze és háttere: egy becsületes és egy becstelen áskálódó intrikus, háttérnek egy boldog házaspár stb.

A tárgy meglátásától a legrészletesebb kidolgozásig mindenen meglátszik, hogy a szerző a darabot a szinpaddal egy sikban állva gondolta el és csinálta meg, minden a tulajdonában van, amit rutinként megszerezhetni. De a nézőközönség egy pillanatra sem feledheti, hogy előtte szinészek mozognak, egy pillanatra sem feledkezhet rá teljes költészetre, azaz igazi életre. Ami igazi élet, szenvedély, sirás és kacagás van a darabban, azt a szinészek adják belé, amire a darab sok ügyes alkalmat ad és ezt különben ne is higyjük egy darabtól csekély érdemnek. Viszont alkalmat ad a darab roppantul suta kizökkenésekre, amikért a szinészek méltán haragudhatnak a szerzőre s a szerző meg is adhatná nekik a jogot, hogy ezeket a szabászati ügyetlenségeket a maguk termete szerint kifoltozhassák.

A darab főerőssége *Törzs* J. (Róbert báró, a beteg férj), vele indul igazi vérkeringés az előadásban. *Váradi* Ili (Éva bárónő) a rendelkezésére álló nem elsőrendü hang- és testanyagot rendkivül tehetségesen használja fel. *Vágó* egy Pesten ismerős sebészprofesszor-tipusban igen jó Nicholson volt, rendkivül kiemelkedett *Forrai* Rózsi egy különben nem jelentékeny szerepben (Fánika). *Uray* Tivadar a kelleténél is kevesebb rokonszenvet tudott kelteni gróf Vezekényi Péter szerepében. A többi szereplők jól játszottak elég alkalmat nyujtó szerepekben.

Ugy érezzük, a szinészeknek tetszeni fog a darab, mert megjátszani elég élvezetes; a nézőközönségnek valószinüleg kevésbbé fog tetszeni, mert nézni kevésbbé élvezetes. r.

* **Az Intim Kabaré** változatos müsora minden este nagy sikert arat. *Stella Maris*, *Csodagyerek*, *Ninette*, *Képviselőjelölt* cimü kitünő darabok és sikerült magánszámok váltakoznak a nagyszerü müsorban. Vasárnap

NYILTTÉR

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

—

A «Magyar Siemens-Suckert-Müvek Villamossági R.-T.» tisztikara és alkalmazottai szomoru szivvel jelentik, hogy a társulatnak megalapitója és igazgatósági tagja

Dr. NEUREITER NÁNDOR ur

folyó hó 25-en elhunyt.

A megboldogult nagymérvü elfoglaltsága közepette is mindenkor kereste velünk atyai jóindulatát és szeretetét; emlékét mindenha őszinte kegyelettel fogjuk megőrizni.

Áldás poraira!

Budapest, 1920. februér 25-én.

A «Magyar Siemens-Schuckert-Müvek Villamossági R.-T.» igazgatósága és felügyelő-bizottsága mély megilletődéssel jelenti, hogy a társulat megalapitója és fáradhatatlan támogatója

Dr. NEUREITER NÁNDOR ur

igazgatósági tag, az «Osztrák Siemens-Schuckert-Müvek» vezérigazgatója, stb.,

folyó hó 25-én jobblétre szenderült.

A megboldogult elhunytával társulatunkat pótolhatatlan veszteség érte. A korán elhunyt mindannyiunk nagyrabecsülését és szeretetét birta; kiváló egyéniségének emlékét, valamint hervadhatatlan érdemeit mindenha hálás kegyelettel fogjuk megőrizni és méltatni.

Budapest, 1920. február hó 25-én.

Brilliáns, ékszert, arany- és ezüsttárgyakat legmagasabb napi árban veszek **Schiller** Kecskeméti-utca 11. sz.

délután *mérsékelt helyárakkal* kerül szinre a pompás müsor.

* **Fedák Sári vasárnap délután az Apollo Kabarében.** Az Apollo Kabaré grandiózus sikerü uj müsora vasárnap délután félhárom órakor kerül először szinre mérsékelt helyárakkal, amikor is *Fedák* Sári és *Rózsahegyi* Kálmán, a Kabaré illusztris vendégei szintén fellépnek *Zilahy* Lajos *Szép Salamon Sári* cimü tanyai történetében.

* **Hétfőtől kezdve négy héten át** a szezon legnagyobb filmeseményének szinhelye lesz a *Royal-Apollo,* ahol a 22 felvonásos Leblanc-darab, *A megbélyegzettek,* egyedül uralja a müsort. Ez a film nemcsak rendkivül izgalmas és abszolut müvészi témájánál fogva hat majd a rendkivüli szenzációk erejével, de mert *a háboru utáni amerikai filmgyártás* első nagyszabásu és káprázatos reprezentáns müve is, amely magyar mozgóképszinházban szinre kerül.

A szinházak szombati müsora:

Nemzeti Szinház: A fekete lovas (6). — **Operaház:** Faust (6). — **Vigszinház:** Szerelem vására (6). — **Magyar Szinház:** Éva és a férfiak (fél 7). — **Király Szinház:** János vitéz (fél 7). — **Városi Szinház:** Az ezüst sirály (6). — **Belvárosi Szinház:** Patika (fél 7). — **Andrássy-uti Szinház:** Erdély, Fenség álmodik stb. (7). — **Madách Szinház:** VII. parancsolat (fél 7).

TÖRVÉNYSZÉK

Krammer Sándor bünei. A Belgrádban elfogott és Budapestre kisért *Krammer* Sándor veszedelmes kommunistának a bünlajstromát ma állitották össze az ügyészségen. Ma is kommunistának vallotta magát és beismerte tetteit. Dr. *Stenczel* János ügyvéd, *Nikolényi* Dezső rendőrfogalmazó és *Várkonyi* Bálint dömsödi malomtulajdonos kivégzését ő intézte a Markó-utcai főreáliskola udvarán. Mikor sortüzet vezényelt, dr. Stenczel János a fal mellett állva maradt és halkan azt kérdezte: «*Hát velem most mi fog történni?*» A golyó ugyanis csak könnyebben sebesitette meg. Ekkor a vöröskatonák elé ugrott dr. László Jenő ügyvéd: Tovább tüzelj! Ezek lőttek is, mire dr. Stenczel János végre összerogyott. Beismert azokat a gyilkosságokat és rablásokat is, amiket Szamuelly Tibor oldalán elkövetett. Átszállitották a Margit-köruti fogházba.

Elitélt kommunisták. A budapesti büntetőtörvényszék ma *Barabás* László 18 éves Máv. forgalmi dijnokot izgatás miatt 2 évre, *Szomák* Pál soffőrt másfél, *Lichtenstein* Simon tisztviselőt 2 évi börtönre itélte. Az itélet kihirdetése után a vádlottak hozzátartozói sikongatni és jajveszékelni kezdtek, majd *Szomák* Pál azt kiáltotta, hogy az itélet igazságtalan. Ezért ujabb 3 napi sötét zárkát kapott, mint fegyelmi büntetést. *Hartmann* Sándor 20 éves pincért, a Band-féle terrorcsapat tagját, rabló rekvirálás miatt 5 és félévi fegyházra itélték, *Berczi* Ferenc 30 éves hajókormányost 2 esztendőre. A vidéken is egyre folyik a kommunisták felelősségrevonása. *Kiss* Károly vörös katona büntetése emberölés miatt 15 évi fegyház lett *Kalocsán, Veszprémben* pedig 6 hóra itélték el *Kovács* János zirci asztalost.

IPAROSOK MOZGALMA

A Keresztény Iparosok Orsz. Szövetsége értesiti tagjait, hogy f. hó 28-án, szombaton, az összes épitőipari szakmához tartozó iparosok d. u. 4 órakor gyülést tartanak a szövetség közp. helyiségében, IV., Egyetem-u. 6. sz. alatt.

A Keresztény Iparosok Országos Szövetsége tudatja tagjaival, hogy 29-én, vasárnap, d. e. 9 órakor nagy cipészgyülés lesz. Napirend: *a cipésziparosság fontos érdekei és a beszerző szövetkezet megalakitása.* — Ugyancsak vasárnap, f. hó 29-én, d. e. 10 órakor *a szobafestők és mázolók* szakosztálya tart gyülést. Tárgy: anyagbeszerző szövetkezet megalakitása és befizetés.

A Keresztény Iparosok Országos Szövetsége tudatja, hogy hétfőn, március 1-én, d. u. fél 6 órakor a budai Vigadóban monstre iparosgyülést tart, melyen *Haller* István miniszter is felszólal. Bővebb felvilágositással a kibocsátandó röpiratok és plakátok szolgálnak.

SZAKSZERVEZETI HIREK

A vasárnapi munkásgyülések.

IV., Kossuth Lajos-utca 1. sz. alatt:

A Ker. Szoc. Vas- és Fémmunkások Szakszervezete d. e. 9 órakor I. lépcső, I. em. nagytermében *rendkivüli közgyülést tart.*

A Husipari Munkások Szakszervezete *budapesti helyiségében* d. e. 9 órakor III. lépcső, II. em. helyiségben *rendkivüli közgyülést tart.*

A Cipész-Csizmadia és Bőrmunkások Szakszervezete d. e. 9 órakor III. lépcső, I. em. nagyteremben *szakgyülést tart.*

A Molnárok és Malommunkások Szakszervezete d. u. 3 órakor III. lépcső, II. em. 9. sz. helyiségben *szakgyülést tart.*

A Fővárosi Omnibusztelep munkásai este 9 órakor *értekezletet tartanak.*

A fővárosi keresztény pénzintézeti és biztositási hivatalsegédek d. u. 3 órakor I. lépcső, I. em. nagyteremben *együttes nagygyülést tartanak.*

A Vezérlőbizottság ülése. A Keresztényszocialista Szakszervezetek Vezérlőbizottsága március hó 1-én, hétfőn este 5 órakor fontos ügyben ülést tart. A szakszervezetek igazolványnyal ellátott kiküldöttei pontosan jelenjenek meg. Azok a vezérlőbizottsági tagok, akik igazolványaikat nem kapták meg, azt átvehetik a központi irodában.

A villanyszerelők szakosztálya 29-én, vasárnap d. e. 10 órakor a Baross-kávéházban (József-körut és József-utca sarok) fontos ügyben összejövetelt tart.

A Ker. Szoc. Kereskedelmi Alkalmazottak Orsz. Szövetsége *füszerszakcsoportja* értesiti a Máv. Köztisztv. Pannonia és Háztartás fogy. szöv. alkalmazottait, hogy vasárnap d. e. 10 órakor tartandó gyülésen saját érdekükben jelenjenek meg. Tárgy: fizetésrendezés. — Továbbá *a vas- és füszerszakból* is állásnélküli tagjaink elhelyezés végett jelentkezzenek.

Beszerzési csoportok hirei. *A Ker. Szoc. Kereskedelmi Alkalmazottak Orsz. Szövetsége felhivja a beszerzési csoport tagjait, hogy árura legkésőbb szombat estig fizessenek be.*

Ankét a fővárosi közüzemek munkásai ügyében. Szerdán délután 5 órakor a központi városházán *Bódy* polgármester elnöklésével ankét volt, amelynek tárgya a Fővárosi Közüzemek Keresztény Szocialista Alkalmazottainak Blokkja által a munkások munkabér- és élelmezési viszonyainak rendezése tárgyában a főváros tanácsához benyujtott memoranduma volt. Az ankéton a munkaügyi és népjóléti miniszterium képviseletében *Székely* János államtitkár, a Keresztényszocialista Szakszervezetek részéről *Szabó* József főtitkár, nemzetgyülési képviselő vett részt. Ott voltak még az összes tanácsnokok, *Folkusházy* alpolgármester és az összes fővárosi üzemek vezetői. Az ankéton több fontos ügyben történt megállapodás. *A főváros tanácsa elismerte a Keresztényszocialista Alkalmazottak Blokkját* és az alkalmazottak megbizottaival tárgyalásokba bocsátkozik, hogy az üzemek zavartalan menete a kötendő megegyezések alapján biztositható legyen.

A Ker. Szoc. Magántisztviselők Orsz. Szövetsége *dijtalanul közvetit:* müszaki és irodai alkalmazottakat, szükségmunkára vonatkisérőket és őrszemeket, VIII., Szeitovszky-tér 2. sz. I. em. helyiségében. Telefon: József 36—79. sz.

A Ker. Szoc. Szakszervezetek Munkaközvetitő Irodája *azonnal munkába helyez:* vegyesmunkára asztalosokat, vas- és fémmunkásokat, segédmunkásokat és köztisztasági munkásokat. Jelentkezni lehet reggel 9—1 óráig IV., Kossuth Lajos-u. 1. sz., III. lépcső, II. em. 9. sz. alatt.

A Ker. Szoc. Magántisztviselők Országos Szövetségének bevásárlási csoportja értesiti tagjait, hogy f. hó 28-án, szombaton délután leltározás miatt szünetel az árusitás.

PÁRTSZERVEZKEDÉS

A XIII-ik választókerület *Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártja* értesiti tagjait, hogy vasárnap délután 5 órakor tartandó *nagygyülést* kivételesen VIII., Damjanich-utca 12. sz. a. tartja. Értesitjük tovább azon rt. tagjainkat, kik marhahust előjegyeztek, azt szombaton délután 4—7-ig pártirodánkban (Dohány-utca 20.) átvehetik.

Az összes fővárosi pártszervezetek figyelmébe. *A ker. szoc. szakszervezetek központi titkársága felkéri a pártszervezetek vezetőit, hogy vasárnap d. e. 9 órára bőrmunkás és munkásnő tagjaikat, d. u. 3 órára pedig az összes molnár- és malommunkás tagjaikat küldjék el a IV., Kossuth Lajos-u. 1., III. lépcső, II. em. 9. szám alatt tartandó szakgyülésekre.*

A II. választókerület (Lágymányos-Kelenföld) Ker. Szoc. Pártja szombaton este 8 órakor tartja szokásos pártvacsoráját a Fehérvári-ut 2. szám alatt lévő *Bokor*-féle vendéglőben. Vasárnap délután 5 órakor a párt *gyülést* tart a kelenföldi elemi iskola tornatermében.

KÖZGAZDASÁG

Dunántuli sertéshizlaló, husipari és mezőgazdasági részvénytársaság cég alatt *Bun* József elnöklete mellett tartott alakuló gyülésen tizenkétmillió korona alaptőkével *uj társaság alakult,* amely a *Bóni* részvénytársaság tulajdonában lévő *Győri Sertéshizlalót és malmot átveszi és folytatja a sertéshizlalást.* Az uj vállalat megalakitásában a Leszámitolóbankon és a Bóni részvénytársaságon kivül az Agrárbank, az Állatforgalmi Részvénytársaság, a Kohner Adolf és Fia és a Fleischl Samu cég vesznek részt.

A Gyáriparosok is lehetetlennek tartják Nyugatmagyarország elszakadását. Az GyOSZ pénteken délután nagyválasztmányi ülést tartott, amelyen *Chorin* Ferenc elnök nagy beszédben ismertette a magyar gyáripar fontosságát a mai helyzetben és az ipar jelentőségét szomoru viszonyaink közt. *Rendületlenül hiszi azt, hogy Nyugatmagyarország nem szakadhat el*

Hirdetések.

Nagymező-utca 17. sz. FŐVÁROSI ORFEUM Igazgatók: Keleti és Ribner.
Még csak f. hó 29-ig februári müsor. ELLEN TELS táncocsoport és a nagysikerü
Kezdete este fél 7 órakor.

ROYAL ORFEUM Telefon József 121—68.
Minden este fél 7 órakor CSILLAGOK CSILLAGA Zerkovitz Béla és Harmath I. operettje
Solti Hermin, Virág Jenő, Papp János és az összes varieté-attrakciók.
ROYAL KABARÉ ½7. Hordár! Csirke. Hencida és Boncida, Bajnok, Menyország felé.

BRILLIÁNST, Telefon: József 103—73.
Aranyat és ezüstöt napi árban vesz | gyöngyöt, platinát és régiséget mindenkinél magasabb árban vesz
SCHWARCZ ékszerüzlet, Múzeum-körut 21.

ZONGORA keresztthuros, rövid, fekete, harmincezer koronáért eladó. WAGNER, Ráday-utca 18.

ÉKSZERT, ARANYAT legmagasabb napi árban VESZ Cimre tessék ügyelni!
Kornhäuser ékszerész Budapest, Wesselényi-utca 8.

LOLA NAPLÓJA
és egyéb elbeszélések. Irta Szerafini Blanka. Keresztény családok különös figyelmébe ajánljuk a Központi Sajtóvállalat kiadásában megjelenő „A MI KÖNYVEINK" cimü sorozatnak ezt az első kötetét. Most jelent meg, ára 12 korona. IV. ker., Gerlóczy-utca 11. száma. 488

Perzsaszőnyegeket magas árban vesz Faragó, Dessewffy-utca 26. szám. Telefon 119-91 és 119-76

A jogászvilágnak nélkülözhetetlen szaklapja a
Magyar Jogi Szemle
A Magánjog Tára, Hiteljog Tára, Polgári Törvénykezési Jog Tára, Büntető Jog Tára mellékletekkel együtt. Kéthetenként jelenik meg. Kérjen mutatványszámot. Kiadóhivatal: IV., Gerlóczy-u. 11. 486

Brilliánst, gyöngyöket, ékszert, platinát a legmagasabb, aranyat, ezüstöt napi árban vesz FRIED A. ékszerész, VII. ker., Rákóczi-ut 2. szám.

CIPŐ-KÜLÖNLEGESSÉGEK
nagy választékban: GERŐ ADOLF FIA cégnél, Köztisztv. 5% engedmény. Budapest, VI., Kossuth Lajos-u. 4.

Brilliánst, aranyat, ezüstöt, platinát, gyöngyöt rendkivüli magas napi árban vásárol 659
VI., Andrássy-ut 55. Tel. 71-74. BERÉNYI ékszerész.

VESZEK használt férfiruhát legmagasabb árban BERGER BÉLA, Károly-körut 5. I. em. Telefon: József 115—57. 682

SPANYOLJÁRVÁNYTÓL
biztosan megóvja a DÉMON-szájvíz.
659 Kapható minden gyógyszertárban és drogériában.
Főraktár: DIANA drogéria, Baross-u. 81.

BÉRAUTÓK
személy és teher, ugy helyben, mint vidékre, éjjel-nappa
bérelhetők TÖRÖK garage
IX., Ráday-utca 24. sz. 639 Telefon: József 42—45.

BRILLIÁNST platinát, gyöngyöt, aranyat, ezüstöt óriási drága árban vesz 648
Lichtmann ékszerész RÁKOCZI-UT 34. SZ. Telefon József 118—18.

Egyetlen keresztény német napilapunk a
NEUE POST
A délutáni órákban jelenik meg. Ára 50 filler. Kérjen mutatványszámot. Kiadóhivatal: IV., Gerlóczy-utca 11.

BOR 150—200 hektoliter, esetleg több, 1915, 1918 és 1919 es I-a borok eladók.
Tudakozódni MATTÁ-nál, Budapest, Andrássy-ut 14., I. 1.
A borok 25 kilométernyire Pesttől a Százhalmi gazdaságban vannak.

125 KORONA PÁRJA

magasszáru női szövetcipő valódi bivalybőrtalppal, magas sarok, bőrkapli és oldalbőrözéssel, ugyanaz alacsony sarokkal 100 kor., továbbá magasszáru házicipő filctalppal 60 korona, gyermekek részére 40 korona, házi félcipő 50—60 korona, fatalpu bakancs 50 kor. Bébicipők 40 koronától feljebb, egyéb cipők nagy választékban.
Kereskedőknek és fogyasztási szövetkezeteknek árengedmény.
Schäfer cég, Budapest, I., Döbrentei-tér 4-6.

Kávéházban, étteremben
követeljük a „Nemzeti Ujságot".

anyaországától és felhivja a figyelmet arra, hogy ne felejtkezzünk meg *gazdasági érdekeink* védelméről e kérdésben sem. Azután *Hegedüs* Lóránt ismertette a békeküldöttség ujabb gazdasági munkálatait, hangsulyozta e munka alaposságát, de azt is, hogy kevés a remény arra, hogy érveink nagy sullyal essenek a latba. Legfőbb tényező mellettünk az lehet, hogy *Magyarország tervezett kifosztása a győző hatalmak gazdasági érdekeit is érzékenyen sérti.* A nagyválasztmány végül elhatározta, hogy a *nyersanyagszükséglet* biztositására semleges államokban felveendő *hitelek* és *bérmunka* vállalása iránt tárgyalásokat fog folytatni. Az exporthaszonban való állami részesedést a gyáriparosok végzetesnek tartják az exportra nézve, a termelés meginditásához pedig a központositás teljes megszüntetését tartják szükségesnek. Az ülést saját magánérdekeik hangsulyozásával fejezték be, amennyiben elhatározták a gyárak szovjetkövetelései megtéritésének megsürgetését.

A Magyar Kereskedelmi Csarnok csütörtökön *Kaszab* Aladár elnökletével választmányi ülést tartott. A főtitkár beszámolt a kereskedelmi érdekeltség részéről kezdeményezett gazdasági intézkedések megtörténtéről és mindazokról az ilyen irányu tervekről, amelyek most vannak megvalósulóban. Foglalkoztak *a rokkant és létszámfölötti katonatiszteknek a kereskedelem és ipar körében való elhelyezkedése* kérdésével, a tanácsköztársaság alatt keletkezett kötelmi viszonyok, a közgazdasági egyetemmel és a külföldi fizetési eszközök forgalmi korlátozásának kérdésével.

A békeszerződés és a kereskedelem. Dr. *Kresz* Károly, a TÉBE főtitkára a *Baross Szövetség* felkérésére nagyszámu hallgatóság előtt előadást tartott a Saskörben. Ismertette a békeszerződés gazdasági vonatkozásu igazságtalanságait és hangsulyozta a megszállott területeken keletkezett különleges jogviszonyok rendezésének fontosságát, végül rámutatott az ország megmentésének egyetlen módjára: *dolgozzunk, termeljünk és takarékoskodjunk.*

Önkéntes földfelajánlások Fejérmegyében. A *Fejérvármegyei Gazdasági Egyesület* legutóbbi ülésén az egyesület vezetősége beszámolt azokról az önkéntes földfelajánlásokról, amelyek eddig történtek s a vonatkozó adatokat, valamint a földbirtokreformra vonatkozó javaslatait a földmivelésügyi miniszterhez felterjesztette.

Az állatvásár. A két mellékvásáron 134 darabot hajtottak fel összesen és az irányárak voltak még érvényben. A fővásáron 290 darab volt a felhajtás és az irányárak megszüntetése hatályba lépett. Korlátlan forgalom mellett elsőrendü marhánál az árak 6—8 koronával emelkedtek, gyengébb minőségüeknél 4—6 koronáig vol az emelkedés. Az árak a következők: I. osztályu marha 47—50, kivételesen 52 korona. II. oszt. 43—46. III. oszt. 39—42, kicsontozni való 33—37 kor.

Budapesti tőzsde.

Budapest, febr. 27. *Értéktőzsde.* A mai hivatalos zárlati árfolyamok a következők: Magyar Hitel 1385, Osztrák Hitel 885, Kereskedelmi Bank 6400, Magyar Bank 885, Leszámitoló 885, Agrárbank 1240, Fabank 1028 Jelzálogbank 590, Hazai Bank 800, Ingatlanbank 1280, Forgalmi Bank 695, Hermes 488, Országos Bank 840, Merkur 535, Iparbank 650, Kereskedlemi Hitel 565, Bosnyák Agrár 905, Városfejlesztő 1100, Földbirtokbank 945, Hazai Takp. 20.100, Magyar Általános 1110, Lipótvárosi 355, Központi Takp. 1930, Fővárosi Takp. 2400, Concordia 1450, Budapesti Gőzmalom 4750, Gizella 1400, Hungária 2275, Viktória 3450, Borsodi Gőzmalom 2975, Beocsini 3950, Tégla és Cement 940, Északszén 2700, Szászvári 2970, F. B. és Kohó 4280, István Tégla 740, Kőbányai Gőz. 1300, Drasche 1950, Általános Kőszén 7000, Kerámia 1150, Salgó 6350, Ujlaki 1570, Kőburg 1775, Fegyver 1275, Ganz-Danubius 9600, Ganz Vill. rt. 2720, Láng 760, Lipták 508, Rima 3090, Schlick 725, Csáky 1100, Kaszab 1170, Adria 7300, Atlantica 4550, Levante 4100, Közuti 1300, Városi 585, Déli 614, Államvasut 3850, Trust 1420, Országos Fa 2580, Brassói Cell. 2390, Danica 4700, Izzó 3400, Győri Textil 1775, Spódium 2150, Szlavónia 2900, Flóra 2600, Fatermelő 6750, Hungária mütrágya 3180, Magyar Cukor 720, Lámpa 2250, Auer 1630, Gummi 3775, M. Vasutforgalmi 1290, Nasici 9000, Olaj 2180, Telefon 1580, Baróti 1465, Chinoin 1780, Goldberger 1310, Gutmann 3350, Főbus 500, Ostermelő 950, Neuschloss-Lichtig 2125, Marosi Petr. 1360, Nemzeti Faipar 1400, Bóni 1750, Osztrák Gáz 8200.

Valutapiac. Napoleon 850—25 (820), Font 870—20 (865), Dollár 250—56 (245), Márka 310—20 (310), Frank 1720—90 (1700), Lei 385—92 (380), Svájci frank 4100—50, Lira 1540—30, Rubel 260—68 (255), Szokol 278—81 (275), Dinár 775 (750).

Zürichi devizák. Zürichből jelentik: Berlin 6.25, Bécs 2.35, Prága 6.45, Németalföld 228, Washington 6.20, London 20.95, Páris 43.20, Milano 33.50, Brüsszel 45.25, Kopenhága 93, Stockholm 115.50, Christiania 107, Madrid 107.25, Buenos-Aires —.—, Korona bankjegy bélyegzett és nem bélyegzett —.—.

SPORT

Labdarúgás.

Mérkőzés.

A másodosztályu csapatok bajnokságára döntő befolyásu mérkőzés lesz a Stobbe-csoportbeli két vezető csapatnak, a Testvériségnek és a Husiparosok csapatának mai találkozása. (Üllői-uti pályán d. u. fél 4.) Ma a Husiparosok vezetnek 28 ponttal a Testvériség 27 pontja előtt, de utóbbi még eggyel kevesebbet játszott. A győztes csapatot nehéz megjelölni, mindkettő játékereje igen jó.

Kiadja a «Központi Sajtóvállalat» R. T.

Brilliánsokat gyöngyöket, ékszereket mindenkinél drágábban veszek.
Telefon József 105-35 **Székely Emil** Király-utca 51. sz., (Teréz-templommal szemben.)

MOZI teljesen felszerelve, villany, mészfény vagy acetylénre.
Állandó raktár uj és kevesett használt berendezésekben.
HATSCHEK ÉS FARKAS
optikai, fényképészeti és kinematografiai szaküzlet.
Saját filmkölcsönzés. 619
Budapest, IV., Károly-körut 26. sz.

Kereskedőktől és magánfelektől veszünk mindenkinél magasabb árban
Brilliánst, platinát és gyöngyöt.
Arany és ezüst ékszereket napi árban.
621 **ESPÁR, Király-utca 50.**

KEREKPÁRALKATRÉSZEK, VARRÓGÉPTUK nagyban
BÁRDI JÓZSEF R.-T. GYÁR-UTCA 23. SZ.

BRILLIÁNST, gyöngyöt, platinát és ékszert bárkinél magasabb árban, aranyat, ezüstöt napi árban veszek: SINGER J. ékszerész BUDAPEST, Egyetem-utca 11. Telefon 124—21. sz.

FREMA Kopir- és automatikus sokszorositógépek, Kopirpapirok ismét kaphatók. Irógépjavitások és karbantartások szakszerüen végez:
MAY FRIGYES Budapest, V., Fürdő-utcza 10. Telefon: 7—34., 170—19. sz.

KOKSZOT házhoz szállitva, pincébe lerakva 10 métermázsától kezdve minden mennyiségben szállit:
SUGÁR LAJOS cég V., Ügynök-utca 16. sz. Telefon 172.
Maximális árak: A pesti oldalon métermázsánként K 122.—
A budai oldalon métermázsánként K 127.—
11010 Helyt csuzda (fuvar nélkül) ... ... K 107.—

Szenzációs riportokkal van tele a
„GONDOLAT"
minden száma. Kérjen mutatványszámot. Egyes szám ára 2 korona.
483 Kiadóhivatal: IV., Gerlóczy-u. 11.

Birtok örökeladási hirdetmény.

A magyar tanulmányi alap tulajdonát képező Tolna vármegyében Harcz és Sióágárd községek határában fekvő Janya puszta mezőgazdasági birtokának a Sió és Sárviz csatorna között elterülő mintegy 513 $\frac{1008}{1600}$ holdas részlete, valamint a tanulmányi alapot a Sió és Sárviz csatornákban megillető halászati jogának örökeladása iránt Budapesten a vallás- és közoktatásügyi minisztérium C. II. ügyosztályában (V., Báthory-u. 12. III.) 1920. évi március hó 24-én déli 12 órakor tartandó zárt ajánlatu nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

A részletes versenytárgyalási és eladási feltételek a vallás- és közoktatásügyi minisztérium C. II ügyosztályában, valamint ugyanezen minisztérium segéd hivatali főigazgatójánál, nemkülönben a közalap. felügyelőségnél Szekszárdon, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1920. február havában.

Magyar vallás- és közoktatásügyi minisztérium.

SÓSAV WAGGON-TÉTELEKBEN IS KAPHATÓ!
RADÓ DROGERIA Budapest, VII., Thököly-ut 7. sz. Telefon: József 70.

Ne adja el ékszerét,
mig azt nékem meg nem mutatta. Brilliáns, arany, ezüst, platina, gyöngyökért és régiségekért a legmagasabb árat fizetem.
TOPOLÁNSZKY ékszerész V., Szabadság-tér 4. (Bálvány-u. sarkán.)

BRILLIÁNST gyöngyöt, aranyat, platinát és ezüstöt a legmagasabb napi áron vesznek **Singer Testvérek** Rottenbiller-utca 24. Telefon József 52-64

Egyetlen keresztény képes hetilap a
KÉPES KRÓNIKA
Képei aktuálisak, kiállitásuk páratlan. Elbeszélései élvezetesek. Kérjen mutatványszámot. Egyes szám ára 3 korona.
483 Kiadóhivatal: IV., Gerlóczy-utca 11.

APRÓHIRDETÉSEK

MINDEN SZÓ 2 KORONA. VASTAGABB BETŰVEL 4 K.

A LEGKISEBB HIRDETÉS DÍJA 20 KORONA.

Iskola — Oktatás.

UJ nyelvtanfolyamok kezdőknek és haladóknak, Reform nyelviskola, Semmelweis-utca 19. 2173

VIZSGÁKRA leggyorsabb, legbiztosabb előkészités Fővárosi Szemináriumban, Almássy-tér 3. 2632

URILEÁNY perfekt német, magyar, elmenne 6 éven felüli leánygyermek mellé uri családhoz Pestre vagy környékére. Zongora tanitást is vállal. Kaposvár, «Poste restante» «Keresztény» jeligére. 2697

FRANCIÁUL tanitok lakásomon. gyermeket és felnőtteket. VIII., Csepreghy-u. 4. I. em. 11. K. G. 2713

Foglalkozás nők részére.

ÜGYES, rendszerető, főzéshez értő mindenesleány felvétetik keresztény uricsaládhoz. Kossuth Lajos-utca 1., I. lépcső, I. em. 2. 1984

ÁPOLÓNŐ intelligens képzett sok évi gyakorlattal, kitünő bizonyitványokkal ajánlkozik helyben vagy vidékre. IX., Ernő-utca 28. I. 12. 2670

DÉLELŐTTRE keresek kis gyermekem mellé megbizható nőt. Közraktár-utca 28. III. 14. 2705

SZOBALEÁNY és konyhaleány uriházba kerestetik. Jelentkezzék bizonyitványokkal Nádor-utca 19. I. em. jobbra. 2721

VARRÓLEÁNYOKAT keres Maison Heim IV., Deák Ferenc-utca 19. II.

Hangszer.

HUSZONKILENCEDIKÉIG LESZÁLLITOTT árak. Sternberg zongoratermében: Rákóczi-ut 60. (Zenepalota.) 2665

RÉGI mesterhegedűket vesz Laumann hegedűkészitő, Semmelweis-utca 25. 2655

ZONGORÁK, pianinók jutányosan kaphatók Waldmannál, Reviczky-u. 9., Szentkirályi-u. sarok. 1988

Lakás — Bérlet.

KERESEK a Belvárosban vagy a József-körüthoz közel vagy Budának a Lánchid és Ferenc József-híd közötti részén (az alagut háta mögött is) egy modern 3, esetleg 4 szobás lakást március 1-ére. Közvetitőt díjazok. Ajánlatok «Igazgató» jeligére a kiadóba kéretnek. 1396

ELCSERÉLNÉM rákoshegyi kétszobás, mellékhelyiséges, kertes lakásomat budapesti lakásra. «Sürgős» alatt ajánlatokat kiadóhivatal továbbit. 2682

Ruházat.

LAKÁSÁRA jövök viselt férfiruhát venni. Salgó, Hajós-utca 15. Telefon: 77—32. 2628

VISELT férfiruhákért, fehérnemüért nagy árat fizetek. Feiertag, Thököly-ut 12. József 83—45. 2626

LAKÁSRA jövök viselt férfiruhát fehérnemüt venni Waldner, Nádor-utca 18. Telefon 36—57. 2696

LEGMAGASABB árban veszek férfiruhát. Hivásra jövök. Buck, Nagymező-utca 12. Telefon 134—68. 2688

Szőnyeg.

PERZSASZŐNYEGEKÉRT legmagasabb árat fizetek. Brandl szőnyegüzlet József-körut 28. Telefon József 53—42. 2348

PERZSA, szmirna és mindennemü szőnyeget legmagasabb árban vesz Rudas és Hadl, Szív-utca 28. Telefon 89—43. 2189

PERZSASZŐNYEGEKET veszek, eladok. Behár, Kossuth Lajos-u. 14. Félemelet. Telefon 82—74. 2623

Automobil.

ELSŐRENDŰ luxus és teherautók, tiz személyes motorcsónak, alkatrészek, karbidlámpák nagy választékban kaphatók Eckhardtnál, Teréz-körut 22. Telefon 2—97. 1498

Vétel — Eladás.

CZIPŐJET MEGFOLTOZHATJA mindenki kaptafa, kalapács nélkül, cipészek gyorsan varrhatnak kézi cipőfoltozógéppel. Ára 120 korona. Illés, Raposka, p. Tapolca. 2662

TELJESEN jókarban lévő öt fiókos karikahajós eredeti Singer varrógép eladó. V., Holdutca 13. I. 5. 2704

RÉGISÉGEKET aranyat, brilliánst, gyöngyöt, régi ezüst- és aranypénzt veszek magas árban. Frivaldszky, Dohány-utca 90. 1074

OLAJFESTMÉNYEKET nevesebb mesterektől legmagasabb áron veszek. Gyenes, Király-utca 82. 2490

IRÓGÉPET veszek. Kovács Aladár, Murányi-utca 36., I. 8., keleti pályaudvar közelében. 2624

BRILLIÁNSOKAT, aranyat, ezüstöt, platinát teljes értékben veszek. Fenyő, Vilmos császár-ut 56. 2578

HAMISFOGAKAT, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb áron vesz Goldner, Rottenbiller-utca 64. 2583

AKAD önnél is a ház körül néhány ólomdarab, réz vagy staniol (ezüstpapir kupak) szedje össze, mert mi minden dekáért sok pénzt adunk. «OFE» olvasztó és fémértékesitő Vasvári Pál-utca 8. (Operánál.) 2718

SZALONBERENDEZÉS mahagoni bútor, smyrnaszőnyeg, függöny, csillár stb. Bösendorfer-zongora, perzseselyemszőnyeg, Arnheimkassa elköltözés miatt olcsón eladó. Telefonon József 51—54. épitési iroda Rottenbiller-utca 6b. 2722

Ingatlan.

BIRTOK Üllőn 32 hold szántóval kétszáznégyezerért eladó. Mattyók mérnök, Lónyai-utca 45. 2679

HÁZAT, telket, birtokot veszek vagy eladok, előnyös feltételekkel közvetitek. — Schwartz, Gerlóczy-u. 11. Saját házában. 1719

KISPESTI 4 egyszobás lakással házamat olcsón eladom. Pestszentlőrinc, Herrich-utca 25. 2692

KISEBB VILLA ELADÓ Csillaghegyen, a főváros közvetlen közelében. Érdeklődöknek levélben adok felvilágositást. Kérdezősködéseket «Acquincum» jeligére kérek a kiadóhivatalba. 2701

PESTKÖRNYÉKI villát elcserélek földbirtokért. Ottinger, Budatétény. 2700

RÁKOSPALOTÁN Imre-u. 67. Tőkebefektetésnek bérház 220,000. Három—négyszobás családi házak, beköltözhetők, eladók.

Nyomatott a Stephaneum-nyomda r.-t. körforgógépén Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28/a.